

**Obiectivele, atribuțiile și responsabilitățile Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF)
(HG nr. 109 din 18/02/2009. În Monitorul Oficial, Partea I nr.126 din 02/03/2009)**

Activitatea de administrare fiscală a contribuabililor mijlocii organizată la nivelul administrațiilor finanțelor publice pentru contribuabili mijlocii din cadrul Direcțiilor generale ale finanțelor publice județene este preluată la nivelul aparatului propriu al Direcțiilor generale ale finanțelor publice Județene pentru județele care vor fi stabilite prin ordin al președintelui ANAF.

I. ANAF are următoarele obiective generale:

- a) realizarea veniturilor Bugetului General Consolidat din impozite, taxe, contribuții sociale și din orice alte sume datorate bugetului de stat, prin îmbunătățirea continuă a nivelului conformării voluntare a contribuabililor;
- b) aplicarea unitară a prevederilor legislației fiscale;
- c) prestarea de servicii de informare și asistență către contribuabili, în scopul înțelegerii și aplicării corecte a legislației fiscale;
- d) creșterea constantă a eficienței colectării veniturilor bugetare;
- e) formarea de resurse umane competente și motivate;
- f) garantarea încrederii contribuabilului în integritatea și imparțialitatea administrației fiscale;
- g) prevenirea și combaterea evaziunii și fraudei fiscale;
- h) apărarea intereselor fiscale și financiare ale Uniunii Europene.

II. În realizarea obiectivelor generale ANAF are, în principal, următoarele atribuții:

- elaborează și aplică procedurile privind plata voluntară și stabilirea mijloacelor de plată, împreună cu direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Finanțelor Publice;
- elaborează și aplică, prin organele abilitate, proceduri privind alte modalități de stingere a obligațiilor bugetare pentru care este competentă;
- participă la estimarea veniturilor bugetare pe care le administrează și face propuneri privind nivelul veniturilor ce pot fi colectate de la contribuabili, pe baza datelor proprii, a indicatorilor macroeconomici, a politicii fiscale și a legislației în vigoare privind impozitele, taxele, contribuțiile sociale și alte venituri bugetare;
- furnizează Ministerului Finanțelor Publice informațiile necesare fundamentării estimării veniturilor ce pot fi colectate de la contribuabili;
- repartizează la nivel teritorial programul de încasări ale veniturilor bugetului general consolidat;
- analizează permanent modul de realizare a veniturilor bugetare pentru care este competentă;
- furnizează structurilor specializate ale Ministerului Finanțelor Publice informațiile necesare fundamentării calculului contribuției României la bugetul Uniunii Europene;
- asigură aplicarea unitară, corectă și nediscriminatorie a prevederilor legislației privind impozitele, taxele, contribuțiile sociale și celelalte venituri bugetare, colectarea veniturilor bugetare, exercitarea prerogativelor stabilite prin lege, prin aplicarea unui tratament echitabil tuturor contribuabililor, utilizarea tehnologiilor noi în susținerea managementului Agenției Naționale de Administrare Fiscală și îmbunătățirea relației cu contribuabilii;
- participă la elaborarea proiectelor de norme metodologice, a modificărilor și completărilor aduse Codului fiscal și Codului de procedură fiscală, precum și a altor legi, care conțin prevederi referitoare la impozite, taxe, contribuții și alte venituri ale bugetului general consolidat, administrate de Agenția Națională de Administrare Fiscală;
- avizează proiecte de acte normative care conțin prevederi referitoare la administrarea veniturilor bugetare, proceduri de administrare a impozitelor, taxelor, contribuțiilor sociale și a celorlalte venituri bugetare pentru care este competentă;

- participă, împreună cu direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, la elaborarea proiectelor de acte normative privind stabilirea veniturilor bugetare;
- aplică, prin Autoritatea Națională a Vămirilor, în domeniul vamal măsurile specifice rezultate din programele guvernamentale și din reglementările vamale, precum și alte dispoziții aplicabile mărfurilor aflate sub supraveghere vamală sau supuse controlului vamal;
- aplică, prin Autoritatea Națională a Vămirilor, prevederile Legii nr.86/2006 privind Codul vamal al României și ale altor acte normative referitoare la acesta;
- aplică, prin Autoritatea Națională a Vămirilor, prevederile legale prin care se transpun directivele Comisiei Europene privind originea preferențială și nepreferențială a mărfurilor și elaborează metodologii pentru aplicarea regulilor de origine preferențială cuprinse în protocoalele de reguli de origine la acordurile încheiate de Uniunea Europeană;
- asigură aplicarea prevederilor cu caracter vamal și fiscal din acordurile, convențiile și tratatele internaționale la care România este parte;
- urmărește, prin Autoritatea Națională a Vămirilor, aplicarea corectă a regulilor de interpretare a Nomenclaturii sistemului armonizat și de evaluare în vamă a mărfurilor, precum și a prevederilor actelor normative referitoare la taxele vamale, taxa pe valoarea adăugată, accize și alte drepturi vamale etc.
- emite proceduri privind activitatea de asistență și informare a contribuabililor și asigură implementarea unitară a acestora la nivelul tuturor unităților fiscale teritoriale;
- îndrumă contribuabilii în aplicarea legislației fiscale și a prevederilor convențiilor de evitare a dublei impuneri prin intermediul unităților fiscale teritoriale;
- asigură informarea contribuabililor privind drepturile și obligațiile fiscale;
- elaborează cadrul legal, aplică și monitorizează administrarea fiscală a contribuabililor;
- aplică legislația în domeniul resurselor umane - recrutare, angajare, avansare, promovare, mobilitate, sancționare și încetare a raporturilor de muncă, respectiv salarizare a personalului din autoritatea sa;
- elaborează și derulează programe de perfecționare profesională a personalului din cadrul agenției la nivel central și la nivelul unităților subordonate prin Școala de Finanțe Publice și Vamă și alte organisme specializate în acest domeniu, cu consultarea Școlii de Finanțe Publice și Vamă;
- asigură prin sistemul de management al performanței și dezvoltare profesională formarea unui corp al funcționarilor publici profesionist, onest, stabil și eficient, în scopul creării unei organizații moderne, flexibile, funcționale, în condițiile legii, la nivel central și la nivelul unităților subordonate;
- soluționează contestațiile împotriva actelor administrative fiscale, în condițiile legii;
- exercită exclusiv, nemijlocit și neîngrădit inspecția fiscală, în condițiile stabilite prin Ordonanța Guvernului nr.92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările ulterioare;
- exercită controlul operativ și inopinat privind prevenirea, descoperirea și combaterea oricăror acte și fapte din domeniul economic, financiar și vamal, care au ca efect evaziunea fiscală;
- exercită, prin Autoritatea Națională a Vămirilor, activitatea de inspecție vamală, activitatea de control vamal ulterior și orice altă formă de control specific în legătură cu aplicarea și respectarea reglementărilor în vigoare în domeniul vamal;
- elaborează, fundamentează și avizează, după caz, proiectul bugetului de cheltuieli al agenției, pentru aparatul propriu, Autoritatea Națională a Vămirilor, Garda Financiară și direcțiile generale ale finanțelor publice județene și a municipiului București, precum și programul de investiții și achiziții publice, pe care le transmite Ministerului Finanțelor Publice în vederea cuprinderii în Bugetul Centralizat.

III. În îndeplinirea atribuțiilor sale, ANAF este autorizată:

- a)** să exercite nemijlocit și neîngrădit inspecția fiscală, controlul financiar și controlul operativ și inopinat, conform dispozițiilor legale în vigoare;
- b)** să exercite, prin Autoritatea Națională a Vămirilor, controlul vamal, conform dispozițiilor legale;
- c)** să stabilească în sarcina operatorilor economici, ca urmare a controlului, măsuri de conformare pentru respectarea legii;
- d)** să aplice sancțiuni potrivit prevederilor legale;
- e)** să urmărească și să ia măsuri de recuperare a ajutorului de stat ilegal sau utilizat abuziv, prin organele

abilitate, conform competențelor;

f) să aplice, prin organele abilitate, modalitățile de executare silită și măsurile asigurătorii, în condițiile legii, pentru a căror realizare este competentă potrivit legii;

g) să încheie protocoale de schimb de informații și colaborare cu ministerele, instituțiile publice și cu alte organizații;

h) să soluționeze plângerile prealabile, contestațiile și petițiile și să pună la dispoziție solicitanților informațiile publice, în condițiile legii.

UNITĂȚILE

aflate în subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală sunt:

1. Garda Financiară

2. Autoritatea Națională a Vămilelor, inclusiv vicepreședintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală care conduce Autoritatea Națională a Vămilelor și cabinetul acestuia

3. Direcțiile generale ale finanțelor publice județene în subordinea cărora funcționează administrațiile finanțelor pentru contribuabili mijlocii, administrațiile finanțelor publice municipale, administrațiile publice orășenești și administrațiile finanțelor publice comunale;

Direcția Generală a Finanțelor Publice a Municipiului București, în subordinea căreia funcționează administrațiile finanțelor publice ale sectoarelor municipiului București.

Sursă: www.anaf.ro

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ

Carta de management a ANAF

Ce este ANAF ?

De la 1 ianuarie 2004, activitățile fiscale realizate de Ministerul Finanțelor Publice au fost regrupate în cadrul unei entități unice, subordonate Ministerului: Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Această reorganizare se înscrie în demersul de reformă a statului angajat de guvernul român și care presupune modernizarea administrațiilor sale.

Înființarea ANAF urmărește asigurarea unei mai bune colectări a veniturilor statului: impozite, taxe, contribuții sociale. Trebuie să permită o mai bună adaptare a modurilor de funcționare a administrației fiscale la societatea românească și la evoluția acesteia, într-un cadru național și internațional.

Acest lucru presupune un management modern și eficient atât al sarcinilor zilnice cât și al noilor reforme ce urmează a fi implementate.

Scopul cartei

Prezenta carte stabilește cadrul în care fiecare manager din administrația fiscală, la orice nivel, trebuie și se angajează să-și înscrie acțiunea managerială.

Cui i se adresează cartea

Carta de management se adresează tuturor persoanelor care ocupa funcții de conducere, la toate nivelurile.

Obiectivele managementului ANAF

Guvernul român are printre obiectivele programului său economic dezvoltarea unei administrații fiscale eficiente, informatizate, la standarde europene.

Astfel, ANAF adoptă un mod de management pe obiective bazat pe responsabilizare, definirea priorităților și controlul ulterior al îndeplinirii sarcinilor.

O administrație mai eficientă în activitatea curentă

Implementarea unei metode de management ce vizează performanța, pentru o administrație mai eficientă

ANAF optează pentru trecerea de la o cultură de analiză a activității bazată pe raportarea realizărilor, la o cultură de evaluare a performanței, bazată pe o analiză a îndeplinirii obiectivelor stabilite (planificate). Acest demers de conducere pe obiective se înscrie într-o logică a performanței. Performanța se evaluează prin îmbunătățirea situației existente și creșterea calității și a randamentului activităților.

Stăpânirea managementului schimbării

Implementarea eficientă a reformei

ANAF trebuie să facă față unor mari provocări în următorii ani, ceea ce va genera importante mutații atât în organizarea sa, cât și în modul sau de funcționare.

Implementarea unor reforme necesită o gestionare eficientă a schimbărilor, ceea ce implică un management eficient al acestora.

Dezvoltarea unui management participativ.

Adeziunea funcționarilor la evoluțiile care au loc

Reforma strategiei manageriale a ANAF se bazează pe implicarea tuturor structurilor organizaționale atât la nivel central, cât și la nivel teritorial. Necesitatea unui angajament puternic al tuturor persoanelor cu funcții de conducere și a întregului personal determină ANAF să dezvolte un management participativ, care permite o adeziune a funcționarilor la schimbări.

Angajamentele referitoare la managementul ANAF

ANAF se angajează să implementeze următoarele principii:

Raționalizarea și stabilizarea organizării

Adaptarea structurilor

ANAF implementează un dispozitiv de organizare în sprijinul politicii sale manageriale, adaptându-și structurile centrale și teritoriale. Definește clar rolul fiecărei direcții specializate din aparatul propriu în cadrul acestui dispozitiv, atât pe plan ierarhic, cât și în privința procedurilor.

O mai bună implicare a managerilor de la toate nivelurile

O mai mare participare a cadrelor

ANAF va stabili o strategie proprie pe termen mediu, asociindu-și cadrele la elaborarea acesteia. Strategia se va difuza și se va explica tuturor managerilor, pentru ca aceștia să o înțeleagă și să îi dea un sens. Managerii vor fi releele prin care reforma se va împărtăși întregului personal.

Stabilirea unui plan anual de obiective al ANAF

Planul anual de obiective al ANAF, care transpune strategia Agenției pe termen mediu, este elaborat la începutul fiecărui an. Este transpus la nivelul inferior, fiecărui manager. Li se comunică responsabililor cu implementarea, cel târziu la 31 martie în fiecare an. Direcțiile specializate din ANAF le vor aduce un adevărat sprijin structurilor teritoriale pentru a-l implementa.

Dezvoltarea și furnizarea unor instrumente de management adaptate noii politici manageriale

ANAF dezvoltă instrumentele de management utile pentru implementarea politicii sale manageriale în parteneriat cu cadrele. Astfel se asigură de relevanța acestora în raport cu necesitățile. Le va actualiza ori de câte ori va fi necesar.

Constituie instrumente esențiale:

- tablou de bord: realizat în fiecare trimestriu, cuprinde indicatorii de performanță relevanți, precum și elementele statistice considerate importante;
- delegarea de competență și de autoritate, pentru o mai bună repartizare a sarcinilor și o responsabilizare mai mare a tuturor;
- controlul de gestiune, pentru o fiabilizare a rezultatelor, un ajutor pentru analizarea și luarea de decizii;
- comunicare internă în vederea unei angajări mai bune a tuturor funcționarilor în acțiunile organizației.

Marjele de manevră

Le dă marje de manevră managerilor pentru a le permite să-și adapteze acțiunea de zi cu zi la constrângerile pe care le întâlnesc pentru realizarea scopului final.

Pregătirea tuturor cadrelor sale în domeniul managementului

Pregătirea internă pentru management

Cadrele din ANAF vor beneficia de o actualizare a cunoștințelor și competenței lor manageriale, adaptate realității caracteristicilor și constrângerilor exercitării misiunilor lor în cadrul ANAF. În acest scop, ANAF va dezvolta un dispozitiv de pregătire profesională internă.

Mijloacele de implementare a managementului

- Organizarea la nivelul fiecărui județ a unei structuri responsabile cu managementul.
- Elaborarea unui Ghid al managerului din ANAF și difuzarea acestuia către toți managerii din ANAF. Orice persoană promovată ca manager în ANAF va primi un exemplar.
- Implementarea unei truse de lucru „indicatori”.
- Punerea la dispoziție a instrumentelor de conducere standardizate (tablou de bord, dosare de situație...)
- Explicarea de către fiecare manager de nivel județean a rezultatelor sale și propunerea unor noi obiective în cadrul unei ședințe anuale cu conducerea ANAF (președinte și/sau vicepreședinți)
- Transmiterea trimestrială, de către structura din ANAF însărcinată cu planificarea, în fiecare unitate județeană, a tabloului de bord național completat cu rezultatele fiecărui județ.
- Pregătirea a 43 de manageri din ANAF în calitate de instructori în materie de management.
- Pregătirea tuturor managerilor din ANAF în domeniul managementului.
- Organizarea unor seminarii pentru manageri.

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE AGENCIA NATIONALA DE ADMINISTRARE

Carta de comunicare externă a ANAF

Ce este ANAF?

De la 1 ianuarie 2004, activitățile fiscale realizate de Ministerul Finanțelor Publice au fost regrupate în cadrul unei entități unice, respectiv, Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) subordonată Ministerului Finanțelor Publice din România.

Această reorganizare se înscrie în procesul reformei, în care se află angajat guvernul român, și care vizează modernizarea administrațiilor.

Crearea ANAF vizează astfel asigurarea unei mai bune colectări a veniturilor statului: impozite, taxe, contribuții sociale. Ea trebuie să permită o mai bună adaptare a modului de funcționare a administrației fiscale la societatea română și la evoluția sa într-un cadru național și internațional.

Modernizarea administrației fiscale are ca obiectiv și oferirea unei asistențe de calitate contribuabilului, bazată pe o nouă relație cetățean –funcționar.

Scopul cartei

Prezenta carte recunoaște comunicarea externă ca element major în politica administrației fiscale, care vizează îmbunătățirea civismului fiscal și instituie un cadru unitar al relațiilor ANAF cu contribuabilii. Elaborarea acestei carte este expresia angajamentului ANAF pentru un parteneriat transparent în relația cu contribuabilii.

Cui se adresează Carta?

Carta de comunicare externă se adresează, în primul rând, contribuabililor dar și personalului din administrația fiscală.

ANAF colectează* eficient veniturile bugetare pentru care este competentă, permițând în acest fel statului să servească mai bine cetățeanul, prin aplicarea politicilor guvernamentale în domeniul asistenței sociale, sănătății, apărării și ordinii publice, învățământului, culturii, etc.

Aplicarea unitară a legislației

Aplicarea unitară a prevederilor legislației privind impozitele, taxele și contribuțiile sociale care intră în aria de competență a ANAF.

ANAF asigură cadrul necesar aplicării unitare a legislației privind impozitele, taxele și contribuțiile sociale astfel, încât la situații similare să se aplice aceeași interpretare din punct de vedere fiscal.

Tratament echitabil. Aplicarea unui tratament echitabil tuturor contribuabililor

ANAF asigură un tratament egal tuturor contribuabililor, fără discriminare, prin respectarea principiilor de obiectivitate, imparțialitate și legalitate.

Conformarea voluntară. Promovarea conformării voluntare

Promovarea conformării voluntare prin încurajarea respectării de către contribuabili a legislației privind impozitele, taxele și contribuțiile sociale și descurajarea indiscipliniei.

Pentru a determina contribuabilii să-și îndeplinească în mod voluntar obligațiile fiscale și pentru a îmbunătăți relațiile cu contribuabilii, ANAF se angajează ca în politica de comunicare externă să respecte principiile următoare:

---

* ANAF nu are competența pentru administrarea impozitelor, taxelor locale și a altor venituri bugetare care, potrivit legii, sunt administrate de alte instituții.

Angajamentele ANAF în materie de comunicare externă

I. Informare gratuită

Transmiterea informațiilor în cadrul comunicării cu contribuabilii este gratuită și deschisă tuturor contribuabililor. Toate categoriile de contribuabili sunt la fel de importante pentru ANAF.

II. Transparență

Pornind de la dreptul la informare al cetățenilor potrivit Constituției României, fiecare unitate fiscală din cadrul ANAF trebuie să aplice în mod consecvent principiul transparenței în relația cu contribuabilii, asigurând în același timp confidențialitatea informațiilor cu caracter personal.

III. Calitatea informațiilor transmise contribuabililor

Informațiile personalizate transmise de către ANAF la solicitarea contribuabililor, trebuie să fie clare, corecte și complete;

Informațiile cu caracter general adresate de către ANAF contribuabililor trebuie să urmărească transmiterea fidelă a mesajului instituțional.

IV. Respect reciproc. Respect și considerație

Relația dintre ANAF și contribuabili se bazează pe respect și considerație reciprocă, amabilitate și cooperare.

V. Adaptabilitate. Adaptarea administrației fiscale la cerințele contribuabililor

În relația sa de parteneriat, ANAF se adaptează necesităților contribuabililor pentru îndeplinirea voluntară a tuturor obligațiilor privind impozitele, taxele și contribuțiile sociale.

VI. Mijloace de îmbunătățire a comunicării externe

Facilitarea relației dintre contribuabili și ANAF pentru obținerea informațiilor, prin:

- Accesibilitate;
- Diversitatea mijloacelor intermediul ghiseelor de asistență, existente în toate unitățile fiscale;
- Răspunsuri la întrebările contribuabililor prin intermediul liniei telefonice de asistență fiscală, existentă în fiecare județ și la nivelul municipiului București prin intermediul structurilor de asistență existente la nivelul fiecărei unități fiscale teritoriale;
- Adaptarea programului de lucru al unităților fiscale;
- Implementarea mijloacelor moderne de comunicare cu marii contribuabili în vederea soluționării corespondentei și eliberării certificatelor fiscale (prin e-mail);
- Organizarea de campanii de informare;
- Asigurarea de informații generale prin Internet prin Portalul ANAF.

VII. Calitate și promptitudine

Informarea promptă și de calitate

- ◆ oferirea permanentă și în mod unitar a informațiilor, indiferent de nivelul structurii organizatorice de la care se transmit;
- ◆ reducerea termenului de răspuns la solicitările făcute în scris de către contribuabili.
- ◆ extinderea mijloacelor moderne de comunicare (e-mail, internet);
- ◆ informarea în timp util prin campanii de informare asupra modificărilor legislative și asupra termenelor limita din calendarul fiscal.

VII. Multiplicatori de informații

Colaborarea cu organisme profesionale (ex: experți contabili, auditori) și cu alte entități (ex: sindicate, patronate, fundații, mass-media)

ANAF organizează sesiuni de comunicare, întâlniri tematice în vederea cunoașterii și aplicării unitare a legislației fiscale. ANAF editează pliante, broșuri pentru transmiterea informațiilor către contribuabili.

VIII. Cunoașterea opiniei contribuabililor

- ◆ Realizarea unor anchete sociologice în rândul contribuabililor pentru cunoașterea cerințelor acestora și implicit, evaluarea și monitorizarea îndeplinirii angajamentelor ANAF,
- ◆ Publicarea rezultatelor;
- ◆ Dispozitivele și procedurile administrative sunt adaptate în funcție de aceste rezultate.

ANAF este la dispoziția dumneavoastră pentru că scopul nostru este de a vă facilita îndeplinirea obligațiilor fiscale.

CODUL ETIC AL INSPECTORULUI DE CONTROL FISCAL

CAPITOLUL I

DISPOZITII GENERALE

Codul etic al inspectorului de control fiscal stabilește norme etice pentru inspectorii de control fiscal care își desfășoară activitatea în Ministerul Finanțelor Publice și unitățile sale subordonate și formulează principiile fundamentale care trebuie respectate de către toți inspectorii de control fiscal în vederea creșterii încrederii în autoritatea fiscală și a prestigiului controlului fiscal.

Normele etice stabilite în Cod pornesc de la rolul și funcțiile inspectorului de control fiscal în administrația fiscală, precum și de la individualizarea funcției inspectorului de control fiscal prin caracteristici care includ:

- aptitudini profesional-intelectuale dobândite prin pregătire și instruire profesională;
- acceptarea unui cod comun de valori etice, promovat de autoritatea fiscală;
- acceptarea existenței unei îndatoriri față de societate.

Inspectorul de control fiscal din cadrul Ministerului Finanțelor Publice și unitățile sale subordonate acționează conform prevederilor Constituției României, Statutului funcționarilor publici, Regulamentului de Organizare și Funcționare al unității din care face parte și a celorlalte dispoziții legale care reglementează activitatea de control fiscal.

Codul etic al inspectorului de control fiscal se aplică la nivelul tuturor structurilor de control fiscal, respectarea prevederilor sale fiind obligatorie pentru toți inspectorii de control fiscal.

Prin prezentul Cod se urmărește asigurarea unor servicii de calitate și informarea contribuabililor asupra regulilor etice ale activității de control, de a căror respectare sunt îndreptățiți să beneficieze în relațiile cu autoritatea controlului fiscal.

Codul etic al inspectorului de control fiscal încurajează contribuabilul să contribuie activ la derularea activității de control.

CAPITOLUL II

OBIECTIV

Obiectivul Codului etic al inspectorului de control fiscal îl reprezintă desfășurarea la cele mai înalte standarde de profesionalism a activității de control fiscal. Atingerea acestui obiectiv impune îndeplinirea a trei cerințe de baza:

CREDIBILITATEA

Societatea își manifestă nevoia de credibilitate în controlul fiscal ca justificare a participării fiecărui membru al societății la formarea resurselor financiare ale bugetului de stat.

Existența unui cadru etic pe care trebuie să-l respecte inspectorul de control fiscal constituie o garanție a creșterii încrederii contribuabilului în controlul fiscal.

PROFESIONALISM

Exercitarea funcției de inspector de control fiscal este efectuată de persoane ale căror capacități intelectuale și experiența dobândite prin pregătire le asigură competența necesară activității de control fiscal.

CALITATEA SERVICIILOR

Societatea, în general, și contribuabilii, în special, solicită efectuarea controlului fiscal la cele mai înalte cote de calitate și standarde de performanță, astfel încât să se asigure atât realizarea funcției de control fiscal cât și derularea nestingherită a activității contribuabilului pe perioada controlului.

CAPITOLUL III

PRINCIPII FUNDAMENTALE

Pe întreaga durată a controlului fiscal, inspectorii de control fiscal au obligația de a acționa cu profesionalism, dovedind corectitudine și obiectivitate în relațiile cu contribuabilii și cu celelalte persoane cu care vin în contact pe parcursul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu.

În scopul atingerii obiectivului controlului fiscal, persoanele care exercită această funcție trebuie să respecte următoarele principii fundamentale:

1. Integritatea este principiul conform căruia inspectorii de control fiscal își vor exercita funcția cu onestitate, buna credință și responsabilitate, respectând legea și acționând în conformitate cu prevederile legale și cu cerințele funcției; nu vor lua parte, cu buna știință, la nici o activitate ilegală și nu se vor angaja în acte care să discrediteze funcția de inspector de control fiscal.

2. Obiectivitatea este principiul conform căruia inspectorii de control fiscal tratează toate situațiile cu care se confruntă în activitatea lor, conform stării de fapt fără influențe externe.

Inspectorii de control fiscal sunt obligați:

- a) să dovedească onestitate în îndeplinirea tuturor atribuțiilor de serviciu;
- b) să fie obiectiv în efectuarea constatărilor și în stabilirea măsurilor luate ori propuse;
- c) să evite ideile preconcepute și părtinirea;
- d) să nu se lase influențat în luarea deciziilor de oferte din partea contribuabililor, incompatibile cu integritatea și obiectivitatea;
- e) să respingă și să informeze superiorii despre orice acte de corupție, fapte sau acțiuni ilegale;
- f) să nu folosească poziția sa de funcționar public în interese particulare;
- g) să nu condiționeze îndeplinirea corectă a atribuțiilor de serviciu de obținerea unor recompense din partea contribuabilului;
- h) să nu solicite, să nu primească sau să accepte cadouri, împrumuturi și orice alte valori sau servicii, în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;
- i) să nu se implice în activități sau înțelegeri, direct sau indirect, care ar da naștere la conflicte de interese;
- j) să nu folosească bunurile sau influența entității controlate pentru rezolvarea unor probleme personale;
- k) să semnaleze conducătorului ierarhic eventualele cazuri de conflict de interese în care se afla ca urmare a sarcinilor de control primite.

3. Legalitatea reprezintă principiul potrivit căruia orice acțiune de control fiscal poate fi efectuată dacă este prevăzută într-un act normativ aplicabil domeniului de activitate supus procedurii de control.

4. Confidențialitatea este principiul conform căruia inspectorii de control fiscal sunt obligați să nu dezvăluie informațiile pe care le primesc de la contribuabili fără o autorizare a celor în drept, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Inspectorul de control fiscal va fi prudent în folosirea și protejarea informațiilor acumulate în cursul verificării și nu va folosi informațiile și documentele de care ia cunoștință pentru nici un scop contrar legii.

Inspectorii de control fiscal au obligația să respecte confidențialitatea informațiilor dobândite în timpul activităților profesionale, în legătură cu afacerile contribuabililor. Obligația respectării confidențialității se menține chiar și după terminarea relației profesionale între inspectorul de control fiscal și contribuabil.

Inspectorul de control fiscal care dobândește informații în timpul exercitării sarcinilor de serviciu profesionale are obligația să nu folosească informația în avantajul personal sau în avantajul unei terțe părți.

5. Competența, este principiul conform căreia toate situațiile sunt tratate printr-un raționament profesional.

În acest scop, inspectorii de control fiscal trebuie să fie imparțiali și să aplice cunoștințele, experiența și aptitudinile necesare în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

CAPITOLUL IV

RESPONSABILITATEA

O caracteristică a funcției de inspector de control fiscal o constituie responsabilitatea acestuia față de entitățile supuse controlului fiscal.

Entitățile supuse controlului fiscal sunt persoanele fizice române și străine, societăți comerciale, companii naționale, organizații, asociații sau fundații nonprofit, instituții publice, precum și orice alte entități care desfășoară activități, potrivit legii, pe teritoriul României, contribuabili care au obligații fiscale față de Bugetul de Stat.

Responsabilitatea unui inspector de control fiscal față de entitățile controlate nu impune satisfacerea intereselor acestora.

Inspectorul de control fiscal trebuie să-și asume întreaga responsabilitate cu privire la constatările înscrise în procesul verbal de control fiscal.

CAPITOLUL V

CONDUITA

În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, inspectorii de control fiscal sunt obligați:

- a) să respecte Constituția, legile țării, reglementările și normele privind controlul fiscal, regulamentul de organizare și funcționare.

- b)** să respecte orice dispoziție internă cu caracter oficial;
- c)** să manifeste loialitate față de țara și față de instituția controlului fiscal și să considere aceasta ca cel mai înalt principiu moral;
- d)** să respecte și să aplice principiile prezentului cod etic;
- e)** să nu facă discriminări în Relațiile cu contribuabilii, să nu acorde privilegii acestora;
- f)** să nu accepte favoruri sau beneficii pentru sine sau pentru membrii familiei;
- g)** să nu se angajeze niciodată în relațiile de afaceri cu contribuabilii, persoane fizice sau juridice, direct sau indirect, relații care ar afecta îndeplinirea corectă, cinstită și cu conștiinciozitate a îndatoririlor de serviciu;
- h)** să se abțină, în activitatea desfășurată, de la orice comportament care ar discredita funcția de inspector de control fiscal;
- i)** să nu se lase influențat de interesele personale și nici de presiunile de orice fel, în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;
- j)** să acționeze pentru combaterea fraudei, corupției, traficului ilicit de mărfuri și bunuri și a altor acțiuni ilicite;
- k)** să sesizeze conducătorului ierarhic cazurile în care i se cere să acționeze contrar codului etic;
- l)** să sesizeze faptele ilicite de care a luat cunoștință în exercitiul funcției.

CAPITOLUL VI

ATITUDINEA FAȚĂ DE CONTRIBUABILII

În relațiile cu contribuabilii, inspectorii de control fiscal sunt obligați:

- a)** să dea dovadă de politețe, respect, disponibilitate față de problemele cu care se confruntă contribuabilii și să considere contribuabilul nu doar ca pe un plătitor de impozite și taxe ci și ca pe un partener egal, având drepturi și obligații clar stabilite prin lege.
- b)** să acorde importanță și timpul necesar discuțiilor cu contribuabilii sau cu cei desemnați legal în acest sens, pentru a fundamenta constatările pe baza tuturor argumentelor contribuabilului;
- c)** să acorde contribuabilului o perioadă rezonabilă de timp pentru a furniza orice informații, cu excepția situațiilor în care documentele trebuie puse imediat la dispoziție;
- d)** să solicite contribuabilului să clarifice aspectele pentru care consideră că sunt necesare informații suplimentare;
- e)** să își formuleze și exprime independent opinia față de contribuabil, și să se pronunțe cu sinceritate, concis, exprimându-și, dacă este cazul, rezervele față de argumentele contribuabilului;
- f)** să asigure egalitatea de tratament și să nu facă discriminare pe criterii de naționalitate, sex, origine, rasă, etnie, handicap, vârstă, religie sau convingeri politice;
- g)** să dea dovadă de seriozitate, profesionalism și respect față de persoanele cu care intră în relații de serviciu;
- h)** să dea dovadă de operativitate, în exercitarea atribuțiilor de serviciu evitând să prelungească în mod inutil perioada de desfășurare a controlului;
- i)** să motiveze în scris deciziile luate.

CAPITOLUL VII. COMPORTAMENTUL ÎN CADRUL INSTITUTIEI

Inspectorii de control fiscal sunt obligați:

- a)** să promoveze în cadrul serviciului relații bazate pe responsabilitate, loialitate, respect reciproc, colaborare și sprijin profesional;
- b)** să îndeplinească sarcinile de serviciu în limitele competențelor și responsabilităților atribuite;
- c)** să îndeplinească toate sarcinile dispuse de conducătorii ierarhici, cu condiția ca aceștea să nu contravină dispozițiilor legale;
- d)** să acționeze întotdeauna astfel, încât să nu fie afectată imaginea instituției.

CAPITOLUL VIII. DEMNITATEA, SPRIJINUL PROFESIONAL ȘI MEDIUL DE LUCRU

1. Inspectorii de control fiscal sunt obligați:

- a)** să apere demnitatea funcției și să nu lezeze prestigiul autorității controlului fiscal;
- b)** să nu răspundă la provocările adresate de orice persoană cu care vine în contact prin natura activității, cu privire la persoana sa, colegilor sau instituției din care face parte.

2. Inspectorii de control fiscal beneficiază:

- a) de protecția legii, în exercitarea atribuțiilor de serviciu;
- b) de drepturile recunoscute de lege;
- c) de sprijin pentru îmbunătățirea și perfecționarea cunoștințelor și activității sale profesionale;
- d) de pregătire profesională, inițială și continuă, pe tot parcursul carierei sale;
- e) de condiții de muncă de natura să-i ocrotească sănătatea și integritatea fizică;
- f) de dotările materiale necesare, care să-i permită îndeplinirea sarcinilor de serviciu în condițiile optime și cu operativitate.

CAPITOLUL IX. RESPECTAREA NORMELOR DIN PREZENTUL COD

1. Inspectorii de control fiscal trebuie să fie conștienți de faptul că este în interesul lor să respecte Codul etic, încălcarea sa conducând la suportarea consecințelor legale, cu efecte negative asupra carierei profesionale prin aplicarea de măsuri disciplinare.

2. Comportamentul inspectorilor de control fiscal trebuie fie conform cerințelor Codului etic.

3. În cazul în care inspectorii de control fiscal nu respectă cerințele Codului etic sau nu pot justifica abaterile de la prevederile acestuia vor suporta sancțiuni disciplinare potrivit prevederilor legale.

4. Dacă există indicii că faptele săvârșite de inspectorii de control fiscal întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, conducătorii acestora vor sesiza organele abilitate ale statului.

CAPITOLUL X. DISPOZITII FINALE

1. În vederea luării la cunoștința de către contribuabili a modului în care inspectorii de control fiscal trebuie să se comporte, Codul etic al inspectorului de control fiscal va fi pus la dispoziția contribuabililor, la solicitarea acestora, de toate structurile de control fiscal.

2. Conducerea unităților din structura autorității controlului fiscal va lua măsurile necesare pentru a se asigura ca inspectorii din subordine cunosc și respectă Codul etic în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

3. Cazurile de conduită inadecvată și măsurile adoptate vor fi popularizate în rândul inspectorilor, cu păstrarea confidențialității celor implicați.

CODUL ETIC al funcționarului public din administrația fiscală

Codul etic al funcționarului public din administrația fiscală, care își desfășoară activitatea în domeniul asistenței contribuabililor, denumit în continuare funcționar fiscal, stabilește obligații pentru personalul care își desfășoară activitatea în Ministerul Finanțelor Publice și unitățile sale subordonate, formulează principii fundamentale și definește obiective care trebuie respectate de către toți funcționarii fiscali din cadrul structurilor de asistență contribuabililor, precum și de întregul personal fiscal care vine în contact cu aceștia, în vederea creșterii încrederii în autoritatea fiscală și a prestigiului acesteia în rândul publicului.

Obligațiile funcționarilor fiscali înscrise în cod au în vedere aspecte legate de pregătirea profesională, aptitudinile în domeniul comunicării și normele etice care trebuie să guverneze activitatea de asistență fiscală a contribuabililor.

Funcționarul fiscal din cadrul Ministerului Finanțelor Publice și unităților sale subordonate acționează conform prevederilor Constituției României, Statutului funcționarilor publici, Regulamentului de organizare și funcționare a unității din care face parte și a celorlalte dispoziții legale care reglementează activitatea de asistență.

CAPITOLUL II

Principii fundamentale

În activitatea de asistență a contribuabililor vor fi respectate următoarele principii fundamentale:

Principiul egalității

Potrivit art.16 din Constituție (Egalitatea în drepturi), cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. Nimeni nu este mai presus de lege.

Pornind de la prevederile constituționale menționate, unitatea fiscală trebuie să asigure un *tratament egal* tuturor contribuabililor în ceea ce privește corectitudinea stabilirii obligațiilor fiscale față de stat, a termenelor de depunere a declarațiilor fiscale și de plată a impozitelor, a taxelor și contribuțiilor sociale datorate statului, precum și privind accesul la serviciile de asistență din cadrul administrației fiscale.

Principiul nediscriminării

Acest principiu derivă din principiul egalității și impune ca nici un contribuabil, beneficiar al asistenței fiscale, să nu fie *pus într-o situație de inferioritate* față de alți contribuabili în ceea ce privește condiția socială, etnia, sexul, convingerile politice, filozofice, religioase, situația de persoană cu handicap etc.

Principiul accesului la informațiile de interes public

Potrivit art. 31 din Constituție (Dreptul la informație), dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit. Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

Acordarea asistenței implică un *caracter permanent și regulat*, în funcție de nevoile și așteptările acestora și de resursele disponibile ale administrației fiscale.

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. 1 din Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, autoritățile și instituțiile publice au obligația să răspundă în scris la solicitarea informațiilor de interes public în termen de 10 zile sau, după caz, în cel mult 30 de zile de la înregistrarea solicitării, în funcție de dificultatea, complexitatea, volumul lucrărilor documentare și de urgența solicitării.

Principiul gratuității asistenței fiscale a contribuabililor

Potrivit art. 47 din Constituție, exercitarea dreptului de petiționare este scutită de taxă.

Făcând parte din categoria serviciilor cu caracter public, asistența și informarea contribuabililor se acordă *în mod gratuit* de către personalul care își desfășoară activitatea în acest domeniu.

Principiul transparenței

Principiul transparenței derivă din dreptul la informare a cetățenilor, potrivit art. 31 din Constituție. Ca urmare, fiecare unitate fiscală trebuie să aplice cu consecvență acest principiu în relația cu contribuabilii.

Transparența trebuie concepută ca o *condiție a dialogului*, dar și ca un *instrument de control* al activității administrației fiscale de către contribuabili.

Acest principiu trebuie corelat cu dreptul contribuabilului la confidențialitatea informațiilor de ordin fiscal și cu prevederile legale.

Prin prevederile Ordonanței de urgență nr. 13/2001, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 62/6.02.2001 și aprobată prin Legea nr. 502/2001, este reglementat modul de soluționare (termene, responsabilități) a contestațiilor împotriva măsurilor dispuse prin actele de control sau de impunere întocmite de organele Ministerului Finanțelor Publice.

Principiul adaptării administrației fiscale la cerințele contribuabililor

Administrația fiscală trebuie să găsească calea unei *cooperări active* pentru îmbunătățirea asistenței și informării contribuabililor, potrivit cerințelor acestora.

Funcționarul fiscal care acordă asistența trebuie să înțeleagă problematica fiscală formulată de contribuabil, să țină cont de așteptările și nevoile acestuia. Totodată, administrația fiscală *orientată către contribuabili* trebuie să aibă capacitatea de a se adapta în permanență la nevoile acestora. Numai o bună înțelegere a contribuabilului și adaptarea răspunsului fiecărei situații particulare asigură o asistență eficientă și de calitate.

Principiul respectului și considerației față de contribuabili

Potrivit acestui principiu, funcționarii administrației fiscale trebuie să adopte un comportament bazat pe *respect și considerație* față de contribuabili. Funcționarii administrației fiscale trebuie să manifeste solicitudine, limbaj politic, respect și promptitudine în relațiile cu contribuabilii, și să evite – pe cât posibil - situațiile conflictuale, tensionate.

Principiul confidențialității

Toate informațiile oferite de contribuabil autorităților fiscale trebuie să rămână confidențiale și nu pot fi transmise în nici o circumstanță către o terță parte, cu excepția cazului în care se obține permisiunea contribuabilului sau în situația în care legea prevede altfel.

CAPITOLUL III

Obiective

Obiectivul general al activității de asistență îl constituie furnizarea de informații de calitate către contribuabili, referitoare la prevederile legislației fiscale, obligațiile care le revin în materie fiscală, precum și promovarea conformării fiscale voluntare, printr-o abordare orientată către contribuabil, în care acesta este privit ca partener egal al administrației fiscale.

Obiectivele specifice ale activității asistenței contribuabililor sunt următoarele:

Respectarea dreptului la petiționare al contribuabililor

Articolul 21 din Constituție (Accesul liber la justiție) stipulează că orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor sale legitime. Totodată, nici o lege nu poate îngădi exercitarea acestui drept.

Art. 51 din legea fundamentală (Dreptul la petiționare) stipulează că cetățenii au dreptul să se adreseze autorităților publice prin petiții formulate numai în numele semnatarilor. La rândul lor, autoritățile publice au obligația să răspundă la petiții în termenele și în condițiile stabilite potrivit legii.

Potrivit prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 122/8.11.1990, cu modificările și completările ulterioare, orice persoană fizică sau juridică, dacă se consideră vătămată în drepturile sale, recunoscute de lege, printr-un act administrativ sau prin refuzul nejustificat al unei autorități administrative de a-i rezolva cererea referitoare la un drept recunoscut de lege, se poate adresa instanței judecătorești competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Se consideră refuz nejustificat de rezolvare a cererii referitoare la un drept recunoscut de lege și faptul de a nu se răspunde petiționarului în termen de 30 de zile de la înregistrarea cererii respective, dacă prin lege nu se prevede un alt termen.

Angajarea administrației în slujba contribuabilului, orientarea administrației fiscale către client

Orientarea activității de asistență către client contribuie la îndeplinirea obligațiilor fiscale și creșterea gradului de conformare fiscală a contribuabililor. În același timp această orientare îl ajută pe contribuabil în îndeplinirea obligațiilor fiscale.

Claritate, simplitate și corectitudine în relația cu contribuabilii

Mesajele transmise de administrația fiscală trebuie să fie accesibile pentru toate categoriile de contribuabili, indiferent de nivelul de pregătire al acestora.

Totodată, dacă o anumită problemă a fost cauzată contribuabilului din vina administrației, aceasta va trebui să-și recunoască eroarea și să ia măsuri corespunzătoare pentru îndreptarea acesteia.

Răspunsuri competente și la timp la întrebările contribuabililor

Răspunsurile clar formulate de funcționarii fiscali în concordanță cu prevederile legale și transmiterea acestora în timp util contribuabililor definesc de fapt calitatea activității de asistență și informare a contribuabililor.

Impactul public al acțiunilor funcționarilor fiscali poate avea efect asupra respectării legii și conformării fiscale voluntare. Totodată, de modul în care fiecare funcționar înțelege să adopte un comportament adecvat poziției de persoană publică în care se găsește depinde, în ultimă instanță, imaginea administrației fiscale și a Ministerului Finanțelor Publice în general.

Răspunsuri complete la întrebările contribuabililor

Asistența și informarea contribuabililor trebuie să aibă ca obiectiv formularea unor răspunsuri complete, astfel încât să se diminueze nevoia unui contact suplimentar din partea contribuabilului pentru aceeași problemă.

Soluționarea problematicii ridicate de contribuabil în cadrul unui singur contact cu administrația fiscală prezintă următoarele avantaje :

- reduce stres-ul pentru contribuabil;
  - îmbunătățește conformare fiscală voluntară;
  - contribuie la satisfacerea cerințelor contribuabilului;
- crește eficiența muncii la nivelul administrației.

Comunicare între toate nivelurile de asistență

Atât între direcția specializată de la nivel central și structurile județene, cât și între acestea și structurile de la nivelul unităților subordonate, trebuie să existe o comunicare permanentă, care să contribuie la înțelegerea mesajelor primite de la contribuabili și să asigure transparența sistemului fiscal.

Folosirea celor mai diverse mijloace pentru informarea contribuabililor

Unitatea fiscală va elabora programe de asistență și va urmări materializarea acestora, în concordanță cu nevoile exprimate de contribuabili.

Eforturile vor fi orientate spre determinarea nevoilor contribuabililor și satisfacerea acestora într-un grad cât mai înalt.

Informațiile vor fi furnizate printr-o varietate de mijloace (corespondență scrisă, poștă electronică, telefon, mass media, publicații, programe complexe de asistență și informare).

Programe orientate pe grupuri țintă

Unitatea fiscală va elabora programe specifice pentru acele categorii de contribuabili ale căror nevoi de informare în materie fiscală sunt mai eficient de îndeplinit prin folosirea acestor programe.

Programele vor include acțiuni adaptate la condițiile economico-culturale și la cerințele contribuabililor, care să contribuie la îndeplinirea obligațiilor fiscale și să răspundă la problemele de interes major ale acestora.

Asistența furnizată pentru corectarea eventualelor erori din evidențele fiscale

Eventualele erori și neconcordanțe din evidențele fiscale semnalate de contribuabili vor fi aduse la cunoștința compartimentului de specialitate în vederea corectării acestora și regularizării diferențelor de impozit.

Totodată, unitatea fiscală va furniza toate informațiile solicitate de contribuabili în vederea clarificării situației fiscale a acestora.

CAPITOLUL IV

Obligațiile funcționarului fiscal

Funcționarul fiscal care își desfășoară activitatea în cadrul structurilor de asistență ale contribuabililor va depune toate eforturile în vederea realizării unei *autoinstruiri continue* în ceea ce privește conținutul reglementărilor în materie fiscală.

Pe lângă o foarte bună *pregătire de specialitate* în domeniul impozitelor și taxelor, funcționarul fiscal trebuie să dispună de *aptitudini în domeniul comunicării*, astfel încât să fie în măsură să prezinte contribuabilului, într-un limbaj accesibil acestuia, prevederile legislației fiscale.

Obligațiile funcționarului fiscal din structurile de asistență pentru contribuabili, care intră în contact direct cu aceștia, sunt:

Perfecționarea permanentă a pregătirii profesionale

Funcționarul fiscal din structurile de asistență pentru contribuabili este obligat să-și perfecționeze permanent pregătirea profesională pentru a putea răspunde tuturor întrebărilor referitoare la sistemul de impozite și taxe reglementat de legislația în vigoare. În acest scop, este necesar ca unitatea fiscală să asigure o specializare a funcționarilor fiscali pe grupe de impozite și taxe.

Prin creșterea nivelului de pregătire profesională, funcționarul fiscal este în măsură să ofere toate informațiile pe care contribuabilii le solicită și să îi ajute să identifice formularele de declarații fiscale, în concordanță cu situația fiscală particulară, și totodată să răspundă întrebărilor formulate de contribuabili în legătură cu modul de completare a datelor din declarațiile fiscale, termenul de depunere a acestora și de efectuare a plăților în contul impozitelor și taxelor, dreptul de a face contestații, precum și consecințele neîndeplinirii obligațiilor fiscale.

Dezvoltarea aptitudinilor de comunicare

Funcționarul fiscal din structurile de asistență pentru contribuabili va depune întregul efort pentru a aprecia cât mai corect nivelul de înțelegere și starea emoțională a contribuabilului și totodată pentru a înțelege cât mai corect întrebarea sau problema ridicată de acesta, astfel încât să-i poată oferi răspunsul corect, într-un mod pe care contribuabilul să-l înțeleagă.

Funcționarul fiscal trebuie să aibă capacitatea de a obține informații complete și relevante de la contribuabil, în vederea încadrării legale corecte a întrebării sau speței prezentate de contribuabil și formulării directe sau, după caz, în urma obținerii punctului de vedere de la direcțiile (serviciile) de specialitate, a unor răspunsuri clare, în concordanță cu reglementările fiscale și așteptările sau exigențele contribuabilului.

În urma analizării situației contribuabilului, funcționarul fiscal va aduce la cunoștința acestuia pașii care trebuie urmați pentru a se conforma reglementărilor și procedurilor fiscale în vigoare.

Depășirea eventualelor obstacole care pot afecta comunicarea cu contribuabilii

În activitatea de asistență, funcționarul fiscal va depune întregul efort în vederea depășirii eventualelor dificultăți care pot afecta realizarea unei comunicări depline cu contribuabilii și care pot fi cauzate de ambele părți implicate :

- în ceea ce privește contribuabilii :
  - gradul de percepție, determinat de nivelul de pregătire al contribuabilului;
  - lipsa de interes din partea contribuabilului pentru mesajul transmis de administrația fiscală;
  - dificultăți de exprimare (ton, cuvinte folosite);
- în ceea ce privește funcționarul fiscal:
  - insuficientă încredere în sine, atunci când se urmărește transmiterea mesajului către contribuabil;
  - emoțiile necontrolate;
  - incompatibilitate pentru susținerea dialogului.

Respectarea normelor etice

În activitatea desfășurată, funcționarul fiscal va ține seama de calitatea sa de *funcționar public*, care impune respectarea următoarelor obligații etice:

- să facă cunoscute contribuabililor datele proprii de identificare (nume, prenume, funcția și locul de muncă), prin intermediul unui ecuson, purtat în mod vizibil asupra sa. În situația în care își desfășoară activitatea la ghișeu de acordare a asistenței, ghișeu de informații sau alte ghișee de relații cu publicul, funcționarul va face cunoscute, prin afișare, la loc vizibil, datele sale de identificare;
- să aibă o ținută decentă, corespunzătoare demnității și prestigiului funcției;
- să dea dovadă de disciplină, atât în relațiile cu contribuabilii, cât și în cadrul instituției în care își desfășurată activitatea;
- să rămână calm, politicos și respectuos pe întreaga durată de acordare a asistenței;
- să manifeste o atitudine pozitivă și răbdare în relația cu contribuabilii;
- să folosească un limbaj corect din punct de vedere gramatical;
- să nu utilizeze un limbaj neadecvat situației (argou sau limbaj de strictă specialitate);
- să păstreze confidențialitatea tuturor informațiilor relevante obținute de la contribuabil;
- să depună întregul efort pentru a răspunde la solicitările contribuabilului;
- să acorde întreaga sa atenție contribuabilului pe parcursul desfășurării asistenței fiscale;

- să ofere răspunsuri complete și corecte contribuabilului;
- să se asigure că răspunsurile oferite sunt înțelese de către contribuabili;
- să îndrume contribuabilii la direcția (serviciul) de specialitate, în vederea obținerii de informații detaliate, care depășesc competențele structurii de asistență;
- să mulțumească contribuabilului pentru faptul că a contactat serviciul de asistență pentru contribuabili și să-l asigure de întreaga disponibilitate profesională a administrației fiscale;
- să păstreze neștirbită autoritatea instituției pe care o reprezintă față de contribuabili.

Întreruperea acordării asistenței

Situațiile în care este permisă *întreruperea acordării asistenței, după o avertizare prealabilă* a contribuabilului, sunt următoarele:

- folosirea de către contribuabil a unui limbaj trivial;
- amenințări la adresa funcționarului fiscal;
- utilizarea de către contribuabil a violenței verbale și/sau fizice.

Contribuabilul trebuie avertizat că, în cazul în care continuă în nota respectivă, discuția cu acesta se va încheia. În astfel de cazuri, funcționarul fiscal va întrerupe imediat discuția cu contribuabilul și va solicita, după caz, informații de *identificare* a contribuabilului și *sprijinul organelor de ordine* pentru propria protecție.

CAPITOLUL V

Respectarea prevederilor prezentului cod

1. Respectarea prevederilor prezentului cod este obligatorie pentru toți funcționarii publici din administrația fiscală care își desfășoară activitatea în domeniul asistenței contribuabililor.

2. În acest scop funcționarii fiscali vor lua măsuri în vederea îmbunătățirii pregătirii profesionale, a perfecționării aptitudinilor de comunicare și modelării corespunzătoare a comportamentului în raport de cerințele Codului etic.

3. Nerespectarea prevederilor prezentului cod atrage suportarea de măsuri disciplinare, cu efecte negative asupra carierei profesionale a celor implicați.

4. În cazurile în care există indicii că faptele săvârșite de funcționarul fiscal întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, se vor sesiza de urgență organele abilitate ale statului.

5. Răspunderea materială a personalului din activitatea de asistență se stabilește potrivit prevederilor legale în vigoare.

CAPITOLUL VI

Dispoziții finale

1. Codul etic al funcționarului fiscal va fi pus la dispoziția contribuabililor la solicitarea acestora.

2. Conducerea unităților fiscale va lua măsurile necesare pentru a se asigura că personalul din subordine cunoaște și respectă, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, Codul etic al funcționarului public din administrația fiscală care își desfășoară activitatea în domeniul asistenței contribuabililor.

REFORMA FISCALĂ ÎN ȚĂRILE UE-27

Cota unică – denumită în literatura anglo-saxonă „flat tax“ – nu este o inovație în politica fiscală, ci doar apare astfel, după un secol de impozitare progresivă a veniturilor. Ea mai era practică doar în câteva mici state sau jurisdicții fiscale, precum Hong Kong, Guernsey sau Jersey. Ideea unei impozitări proporționale (opuse celei progresive) a fost relansată în anii '60 când Milton Friedman (1962) a propus pentru SUA un impozit federal de 23,5%. Hayek (1960) a adus și el argumente împotriva ideii că impozitarea progresivă ar fi indispensabilă pentru a asigura redistribuirea veniturilor în favoarea celor săraci. Ulterior, Milton și Rose Friedman (1979) vor pleda pentru un impozit federal de 20% asupra veniturilor persoanelor fizice. Hall și Rabushka au făcut o propunere similară. Impozitarea în cotă unică nu a reținut atenția multor cercetători nici măcar după ce Țările Baltice au adoptat această formă de impozitare la mijlocul anilor '90. Acestea erau trei mici țări care tocmai își câștigaseră independența, iar exemplul lor nu a fost urmat de niciun alt stat, până în 2001. Trecerea Federației Ruse la cota unică a fost un punct de cotitură: începând din acel moment, aproape în fiecare an, cel puțin o țară a adoptat cota unică. Astfel, ceea ce până atunci părea doar un „experiment Baltic“ putea fi considerat ca începutul unei revoluții fiscale. Se poate identifica un trend către adoptarea cotei unice? Care sunt țările care vor adopta cota unică în viitorul apropiat? Care sunt caracteristicile principale ale reformelor adoptate sau în curs de adoptare? Care sunt amenințările asupra acestui proces? Care ar fi prima țară care să abandoneze cota unică? În prima parte vor fi prezentate principalele caracteristici ale reformelor fiscale din Europa, iar în cea de-a doua, va fi argumentată ideea că România este țara în care cota unică este cea mai amenințată.

1. Principalele caracteristici ale reformelor fiscale din Europa

În sens restrâns, cota unică (*flat tax*) înseamnă o impozitare proporțională a veniturilor persoanelor fizice și a profiturilor. Un caz particular este când cele două rate de impozitare sunt egale. Un argument în favoarea acestei situații este evitarea distorsiunii induse de fiscalizarea diferențiată a celor doi factori de producție, munca și capitalul. Cota unică este prezentată ca alternativă la impozitarea progresivă, care înseamnă că rata marginală de impozitare crește pe măsură ce crește baza de impozitare. Cu excepția Georgiei, nicio altă țară nu a adoptat cota unică în sens restrâns. În toate celelalte țări există o deducere personală de bază, ceea ce înseamnă că impozitul nu este supus unei cote „unice“ de impozitare, ci la două cote, dintre care prima este egală cu zero. Ca urmare, impozitarea veniturilor nu este proporțională, ci ușor progresivă, chiar și în cazul așa-numitei cote unice. În sens mai larg – cele reținute în acest articol – prin cota unică se înțelege impozitarea proporțională a *venitului impozabil*. În cele ce urmează, vor fi prezentate caracteristicile principale ale reformelor fiscale din țările care au adoptat cota unică.

Estonia

În perioada recentă, Estonia a fost prima țară care a adoptat, în 1994, cota unică pentru veniturile persoanelor fizice (26%). De la început a existat o deducere personală de bază care a crescut ulterior. Impozitul pe profit a fost redus (de la 35%) până la nivelul impozitării veniturilor persoanelor fizice. Acest exemplu va fi urmat și de alte țări (Letonia, Slovacia, România). Totuși, acest lucru nu evită distorsiunile fiscale deoarece contribuțiile sociale operează de fapt ca o formă de impozitare a muncii. Motivul este că toate aceste contribuții (pentru pensii, sănătate sau fondul de șomaj) sunt de fapt mecanisme redistributive, ceea ce face să nu existe o legătură puternică și directă între contribuții și beneficii. În cazul unei ipotetice privatizări totale a acestor servicii de asigurări sociale, nu ar exista niciun motiv ca aceste contribuții să fie asimilate impozitelor, așa cum nu există niciun motiv să fie considerate primele de asigurare a locuinței sau mașinii ca fiind impozite. Reforma fiscală din Estonia poate fi înțeleasă mai bine dacă este integrată în contextul mai larg al reformelor întreprinse în procesul de tranziție care a început imediat după câștigarea independenței. În primul rând, cota unică a făcut parte dintr-un plan pe termen lung de *reducere a ratelor de impozitare*, care va continua și în viitorul apropiat. Spre exemplu, impozitul pe profit va fi redus până la 20% în 2009. Mai mult, din 2000, profiturile nedistribuite (adică reinvestite în firmă) sunt scutite de impozit. Această facilitate inspirată de curentul „supply-side economics“ a fost menținută în ciuda presiunilor oficiale și neoficiale din partea autorităților UE și ale statelor membre cu o fiscalitate ridicată. Ea va trebui însă adaptată în 2009 pentru a fi armonizată cu legislația Uniunii. În al doilea rând, Estonia a fost prima țară europeană din istoria modernă (și una dintre puținele la nivel mondial) care și-a liberalizat total și unilateral comerțul exterior, ceea ce reprezintă reducerea maximă a taxelor vamale. În al treilea rând, Estonia a fost și prima țară europeană care a instaurat un *consiliu monetar* încă din 1992, ca o modalitate de a preveni și combate inflația, care este, de fapt, doar o formă

particulară de impozitare. În al patrulea rând, Estonia a inițiat un ambițios program de *privatizare*, simultan cu instaurarea unui sistem bazat pe *domnia legii*. Pe scurt, cota unică din Estonia a fost doar o componentă a unui amplu program de reforme orientat spre instaurarea mecanismelor de piață. Din punct de vedere metodologic, ar fi deosebit de dificil ca succesul incontestabil al acestui program să fie atribuit uneia sau alteia dintre componentele sale.

Lituania

Lituania a trecut la cota unică în 1994, dar nivelul acesteia a fost la cel mai ridicat dintre precedentele cote de impozitare în tranșe (33%). De asemenea, este unul dintre cele mai ridicate niveluri dintre toate țările care au adoptat ulterior cota unică, fiind cu 7% deasupra următoarei clasate (Estonia) și cu 3% sub nivelul practicat de țara cu cea mai ridicată cotă unică (Islanda). Aceasta pare să fie în opoziție cu însăși ideea instaurării cotei unice, și anume stimularea efortului productiv și instaurarea unei fiscalități incitative. Totuși, deducerea personală de bază a fost mărită în mod semnificativ, pentru a proteja contribuabilii cu venituri mai reduse. Din 1 iulie 2007, cota de impozitare a fost redusă la 27% și va ajunge la 24% începând cu 2008. Impozitarea profitului a fost de asemenea cea mai ridicată dintre țările baltice (29%), dar a fost redusă ulterior la 15%, una dintre cele mai reduse din Uniunea Europeană². Urmând exemplul Estoniei, Lituania a instaurat și ea un consiliu monetar în 1994, dar a manifestat mai puțin entuziasm în alte reforme. Lituania a urmat deci un drum asemănător Estoniei, dar angajamentul său în favoarea principiilor economiei de piață a fost cu ceva mai redus.

¹ <http://www.emta.ee/?lang=en>

<http://www.vmi.lt/en/> ²

<http://www.vid.gov.lv/default.aspx?hl=2>

Letonia

Letonia a așteptat până în 1997 pentru a adopta cota unică de impozitare a veniturilor persoanelor fizice. Ca și în cazul Lituaniei, ea a optat pentru cea mai ridicată dintre cotele impozitării progresive (25%). Cu toate acestea, deoarece Letonia avea o impozitare degresivă, această reformă a sporit de fapt rata marginală de impozitare pentru veniturile mai ridicate. Rata de impozitare a profitului a rămas neschimbată (25%). Prin urmare, ca și în Estonia, cele două rate au ajuns să coincidă. Deși acest lucru a fost inițial în intenția autorităților, situația nu a durat multă vreme. Urmând o strategie de concurență fiscală, Letonia a redus rata de impozitare a celui mai mobil factor – capitalul – iar în prezent aceasta este de 15%, aceeași ca și în Lituania³.

Rusia

În 2001 Rusia a înlocuit impozitarea progresivă a veniturilor (12%, 20% și 30%) cu o cotă unică situată la un nivel surprinzător pentru secolul al XX-lea, și anume 13%. Deducerea personală a fost stabilită în mod descrescător, în funcție de nivelul venitului, ceea ce înseamnă că și în cazul Rusiei, cota unică de impozitare este de fapt ușor progresivă. Pe de altă parte, contribuțiile sociale sunt degresive, de la 35,6% la 5%, în scopul reducerii evaziunii fiscale.

Impozitul pe profit a fost mărit de la 30% la 35%, iar impozitele asupra dividendelor, de la 15% la 35%. Rezultatele reformei fiscale ruse au fost deosebit de surprinzătoare pentru toți cei care se îndoiu de eventualitatea unui „efect Laffer“. În 2002, veniturile fiscale colectate prin impozitarea veniturilor persoanelor fizice au fost cu 60% mai mari în termeni nominali (Pogorletskyi, 2003) și cu 26% mai mari în termeni reali (Ivanova et al., 2005, Keen et al., 2006). Ivanova et al. (2005), Gaddy and Gale (2005) admit (parțial) succesul reformei ruse, dar ei consideră că acesta nu se datorează reducerilor de impozite în general și cotei unice în particular. Spre exemplu, ei nu identifică vre-un efect asupra ofertei de muncă dar estimează o „amploare impresionantă“ („striking magnitude“) în creșterea îndeplinirii obligațiilor fiscale.

Ucraina

Ucraina a implementat cota unică în 2004, având drept model reforma din Rusia. Impozitarea progresivă a veniturilor persoanelor fizice (de la 10% la 40%) a fost înlocuită cu o cotă de 13%. Deducerea personală descreștea până la zero, odată cu creșterea veniturilor. Sub un nivel al veniturilor mai mic decât 1,4 ori venitul de subzistență, cota unică este de fapt progresivă, iar peste acesta este proporțională. Impozitul pe profit este semnificativ mai redus decât cel din Rusia: el a scăzut de la 35% la 25%, dar a început să fi aplicat și în sectoare care beneficiau înainte de diverse scutiri.

⁴ <http://www.minfin.gov.ua/minfin/control/en/publish/category>

⁵ <http://www.finance.gov.sk/En/Default.aspx>

Slovacia

Slovacia a adoptat cota unică în 2004 ca parte a unei reforme fiscale mai ample. Una dintre cele mai remarcabile caracteristici ale sale este existența unei singure rate de impozitare (19%) pentru veniturile persoanelor fizice, profituri și pentru TVA. Nu există niciun argument de ordin economic în favoarea acestei triple identități, decât eventual să fie făcută mai dificilă din punct de vedere politic o modificare ulterioară a ratelor de impozitare respective. Reforma a constat într-o reducere semnificativă a ratelor de impozitare a veniturilor persoanelor fizice (situat între 10% și 38%) și a profitului. Componenta cea mai nepopulară a reformei a fost unificarea ratelor TVA, care erau de 14% și 20%. Cota redusă se aplica în principal produselor de bază, precum alimentele, medicamentele, electricitatea, cărbunele, cărțile, ziarele, construcția de locuințe etc. Ca o compensație pentru creșterea TVA pentru aceste produse și a cotei de impozitare pentru veniturile mai mici, deducerea personală de bază a fost multiplicată cu șapte, iar deducerea pentru soția/soțul aflat în întreținere a crescut de peste două ori. Un contribuabil cu un venit mai mic decât jumătate din venitul mediu nu plătește impozit pe venit. Pe termen lung, acest lucru ar putea avea efecte nedorite asupra incitațiilor și responsabilității cetățenilor. Într-adevăr, dacă o pondere tot mai mare din populație nu plătește impozite, opoziția față de creșterile de impozite sau cererea pentru o mai mare disciplină și moderație fiscală ar putea să scadă la un nivel foarte redus⁵. În afară de adoptarea cotei unice, principalele elemente ale reformei (rezumate de Golias și Kicina, 2005) au fost: trecerea de la impozitarea directă la cea indirectă ca principală sursă de finanțare a bugetului statului, eliminarea excepțiilor, scutiilor și regimurilor speciale, eliminarea dispozitivelor fiscale destinate unor obiective nefiscale și eliminarea dublei impozitări a veniturilor factorului capital (precum impozitarea dividendelor distribuite, care era de 15%

înainte de reformă). Ca și în cazul Estoniei, reforma fiscală a fost inspirată de o abordare de tip *supply-side economics* și a fost orientată în mod deliberat către stimularea muncii, a investițiilor și spiritului antreprenorial. Reforma fiscală a fost însoțită de o liberalizare a pieței muncii și de o nouă concepție a programelor sociale, cu obiectivul de a întări incitațiile amintite anterior. Din punct de vedere al strategiei politice, cele mai nepopulare măsuri (precum unificarea cotelor de TVA) au fost cele aprobate în prima etapă și numai apoi au fost luate măsurile populare. În timpul campaniei, partidele și ONG-urile care au sprijinit reforma au trebuit să se implice cu seriozitate într-o adevărată „bătălie a ideilor“ și să o câștige, mai ales după ce, inițial, proiectul de lege referitor la reforma fiscală a primit veto-ul președintelui Slovaciei. Acest proces oferă o garanție mai solidă că partidele politice care au promovat cota unică nu-și vor schimba poziția și vor continua să apere reforma „lor“.

⁶ <http://www.mof.ge/?lang=EN>

Georgia

În 2005 Georgia a renunțat la impozitarea progresivă, dar blândă pe care o practica (12%, 15%, 17% și 20%) și a înlocuit-o cu cea mai redusă rată de impozitare (din acea vreme) a veniturilor persoanelor fizice (12%). Deoarece nu există niciun fel de deducere personală, cota unică din Georgia este cea mai apropiată de modelul teoretic al impozitării proporționale. Contribuțiile sociale au fost și ele reduse de la 33% la 20%. Impozitul pe profit a rămas neschimbat (20%)⁶. Ca și în Estonia, reforma fiscală a făcut parte dintr-un program ambițios de instaurare a unei economii de piață. Georgia a redus capitalul minim necesar pentru înființarea unei firme, a simplificat procedurile administrative și judiciare, a liberalizat piața muncii, a întărit protecția investitorilor și respectarea contractelor, a facilitat comerțul exterior etc. Ca o consecință, Georgia a fost „campionul reformelor“ în 2005-2006, potrivit raportului Doing Business 2007, elaborat de Banca Mondială. Mai mult, acesta nu a fost un eveniment izolat, Georgia ocupase locul II în 2004 în cadrul aceluiași clasament. Cel mai impresionant în acest proces a fost faptul că reformele au fost realizate de o țară confruntată cu o puternică mișcare separatistă și cu ocupație de facto a teritoriului său de către forțe străine. Acesta nu este cel mai favorabil cadru pentru un discurs public în favoarea unor politici de tip *laissez faire*.

România

România a înlocuit impozitarea progresivă a venitului persoanelor fizice (procentele fiind între 18% și 40%) cu o cotă unică de 16%, combinată cu o deducere personală degresivă. În consecință, în cazul României, impozitarea este ușor progresivă. Impozitul pe profit a fost redus și el, de la 25% la 16%. Dividendele au fost impozitate în 2005 la 10%, un nivel mai redus decât cotele impozitului pe venit, iar din 2006, cota este de 16%.

⁷ <http://eng.fjarmalaraduneyti.is/> și Mitchell, 2007

⁸ <http://www.finance.gov.mk/gb/index.html>

⁹ <http://www.tatime.gov.al/gdt/default.aspx>

Acest lucru reprezintă o dublă impozitare a factorului capital – fapt evitat de reforma slovacă – ceea ce ridică nivelul de impozitare pentru un investitor individual la 29,44%, dacă firma distribuie întregul profit sub formă de dividende. În 2005-2006, România a ocupat locul doi în clasamentul reformatoilor întocmit de Banca Mondială și publicat în raportul *Doing Business* din 2007, ceea ce a fost o continuare și o îmbunătățire a programelor de reformă inițiate în 2004, când România a fost clasată pe locul opt de către aceeași organizație. Cele mai multe reforme au vizat consolidarea economiei de piață, prin simplificarea și accelerarea procedurilor administrative. Toate acestea au ameliorat semnificativ poziția României în clasamentul *Doing Business*, de la locul 71 la 49.

Islanda

În 2007 Islanda a adoptat o cotă unică de 36% (care include impozitele locale și cele pentru guvernul central), care este cea mai înaltă rată din „clubul cotei unice“. Totuși, reforma este semnificativă deoarece este prima dată în istoria recentă când o țară occidentală abandonează impozitarea progresivă. Chiar mai remarcabil este faptul că această reformă a avut loc într-o societate orientată mai degrabă către așa-numitul model scandinav al statului bunăstării generale. Impozitul pe profit (18%) și pe veniturile din capital (10%) sunt foarte scăzute față de nivelurile practicate în alte țări membre OCDE.

Macedonia

Macedonia a adoptat o cotă unică de 12% pe veniturile persoanelor fizice în 2007. Mai mult de atât, această țară și-a anunțat intenția de a reduce și mai mult cota unică la 10% începând cu 2008. De asemenea, tot în 2007 Macedonia și-a redus rata de impozitare a profitului de la un nivel care era deja foarte scăzut (15%) la 12%⁸.

Albania

Începând cu 2008 Albania intenționează să treacă la o cotă unică de 10% în cazul veniturilor persoanelor fizice, în locul impozitării progresive (5%, 10%, 15%, 25% și 30%). Procentul impozitării profiturilor va fi înjumătățit, trecând de la 20% al 10%, dar profitul sub forma dividendelor distribuite va fi impozitat cu încă 10%.

Bulgaria

În 2007 Bulgaria a decis adoptarea unei rate de impozitare a veniturilor persoanelor fizice de 10%, operantă începând cu 2008. Nivelul acesteia este semnificativ mai redus decât ratele de impozitare progresive în vigoare (20%- 24%).

¹⁰ <http://www.minfin.government.bg/en/>

¹¹ <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/en.html>

După câteva luni de dezbateri, Parlamentul a aprobat în 23 noiembrie cea mai redusă rată de impozitare din Europa și una dintre cele mai scăzute din lume, transformând fosta țară comunistă într-un paradis fiscal. Această măsură se înscrie în prelungirea reducerii impozitării profitului la 10%, realizată încă din 2006.

Cehia

După mai mulți ani de dezbateri, Cehia va trece în 2008 de la impozitarea progresivă a veniturilor persoanelor fizice (12%, 19%, 25% și 32%) la o cotă unică de 15%, care va fi redusă la 12,5% în 2009. Baza de impozitare va fi însă extinsă, incluzând, spre exemplu, cotizațiile sociale. Asemenea unui caz-școală de concurență fiscală, impozitul pe profit va fi redus de la 24% la 21% în 2008, și va scădea cu câte 1% în fiecare an până când va ajunge la 19%, rata de impozitare adoptată de Slovacia.

2. De ce este amenințată cota unică în România?

Mai sunt și alte țări care au adoptat cota unică sau și-au anunțat această intenție, dar au fost amintite doar țările din Europa. Se poate argumenta că există un trend în adoptarea cotei unice în rândul țărilor membre UE și al celor europene în sens larg. O altă întrebare este dacă reducerea ratelor statutare de impozitare este o condiție suficientă pentru „competitivitatea fiscală“, adică pentru a atrage investitorii străini și a stimula întreprinzătorii locali.

Referitor la ultima întrebare, la analiza raportului *Doing Business*, unul dintre cele mai contraintuitive rezultate este că, în afară de Polonia, pentru toți noii membri continentali ai UE (grupul 8+2), locul ocupat după criteriul „plata impozitelor“ este (mult) mai jos decât cel ocupat în clasamentul general. Într-adevăr, o astfel de situație este surprinzătoare pentru țări care au fost acuzate că practică dumping-ul fiscal. Mai mult, diferențele între cele două clasamente în anii 2005 și 2006 sunt cele mai ridicate pentru România (82 și 71 locuri, Slovacia (78 și 75) și Letonia (75 de locuri în 2005), toate membre ale „clubului cotei unice“ și cu rate de impozitare relativ scăzute. La nivel mondial, cele mai mari ecarteri între locurile ocupate după „libertatea fiscală“, măsurată în special prin ratele statutare de impozitare (Gwartney et al., 2006) și, respectiv, după „plata impozitelor“ au fost constatate pentru Danemarca (+134) și Bolivia (-128). Aceste două țări sunt exemplele extreme de situații în care impozitele au rate foarte înalte, dar sunt ușor de plătit, respectiv ratele de impozitare sunt scăzute, dar costurile conformării cu legislația fiscală sunt enorme. În grupul celor 8+2 țări, extremele sunt Slovenia (+91) și România (-87). România și Slovacia sunt penalizate în ierarhia făcută de „plata impozitelor“ și de povara fiscală nemonetară (numărul de plăți pe an, timpul necesar conformării cu legislația). Potrivit acestui indicator, principalul avantaj fiscal al țărilor baltice este mai ales numărul redus de plăți către bugetul statului și mai puțin nivelul redus al ratelor de impozitare. Acest rezultat sugerează direcția reformelor viitoare în domeniul fiscalității. Mult mai dificil este răspunsul la prima întrebare: dintre toate țările care au adoptat cota unică de impozitare, care este veriga slabă, care ar putea fi prima țară care să renunțe la cota unică? Există cel puțin patru elemente care sugerează că România este unul dintre candidații la această poziție.

Concluzie

Este probabil că trendul cotei unice va continua și în viitorul apropiat, ca o formă specifică a concurenței fiscale. În ciuda succesului acestor reforme – mai ales atunci când au fost însoțite de alte reduceri fiscale și de reforme orientate către liberalizarea economiei – există o opoziție puternică împotriva lor, atât în interiorul țărilor respective, cât și la nivel internațional. Nici una dintre țările care a trecut la cota unică nu a revenit la impozitarea progresivă de dinainte, deși mai multe partide aflate acum în opoziție au promis că vor face acest lucru dacă vor reveni la putere. Cota unică este amenințată în mai multe țări, dar viitorul său pare cel mai sumbru în România.

Tabelul 1. Exemple de țări care aplică cota unică pe venit

Țările	Cota unică cu impozit pe venit, %	Anul introducerii cotei unice
Letonia	26	1995
Estonia	21	1994
Guernsey	20	1960
Georgia	20	2005
Slovacia	19	2004
România	16	2005
Lituania	15	1994
Ucraina	15	2004
Mauritius	15	2007
Cehia	15	2008
Rusia	13	2001
Serbia	12	2003
Kyrgyzstan	10	2006
Kazakhstan	10	2007
Mongolia	10	2007
Bulgaria	10	2008
Macedonia	10	2008
Albania	10	2009
Belarus	9	2009

Rata impozitului pe profit în statele membre ale UE-25 și UE-27

Țările UE-27	2004	2005	2006	2007
1. Austria	34,0	25,0	25,0	25,0
2. Belgia	34,0	34,0	34,0	34,0
3. Bulgaria	20,0	15,0	15,0	10,0
4. Cipru	15,0	10,0	10,0	10,0
5. Danemarca	30,0	28,0	28,0	28,0
6. Estonia	26,0	24,0	23,0	22,0
7. Finlanda	29,0	26,0	26,0	26,0
8. Franța	35,4	35,0	34,4	34,4
9. Germania	38,3	38,7	38,7	38,7
10. Grecia	35,0	32,0	29,0	25,0
11. Irlanda	12,5	12,5	12,5	12,5
12. Italia	37,3	37,3	37,3	37,3
13. Letonia	15,0	15,0	15,0	15,0
14. Lituania	15,0	15,0	19,0	18,0
15. Luxemburg	30,4	30,4	29,6	29,6
16. Malta	35,0	35,0	35,0	35,0
17. Polonia	19,0	19,0	19,0	19,0
18. Portugalia	27,5	27,5	27,5	26,5
19. Marea Britanie	30,0	30,0	30,0	30,0
20. Cehia	28,0	26,0	24,0	24,0
21. România	25,0	16,0	16,0	16,0
22. Slovacia	19,0	19,0	19,0	19,0
23. Slovenia	25,0	25,0	25,0	23,0
24. Spania	35,0	35,0	35,0	32,5
25. Suedia	28,0	28,0	28,0	28,0
26. Olanda	34,5	31,5	29,6	25,5
27. Ungaria	17,6	17,5	17,5	18,6
UE-27	27,1	25,5	25,3	24,5
UE-25	27,4	26,3	26,0	25,5

Sursa: Eurostat; DOC_TAXATION.indd (Taxation trends in the European Union)

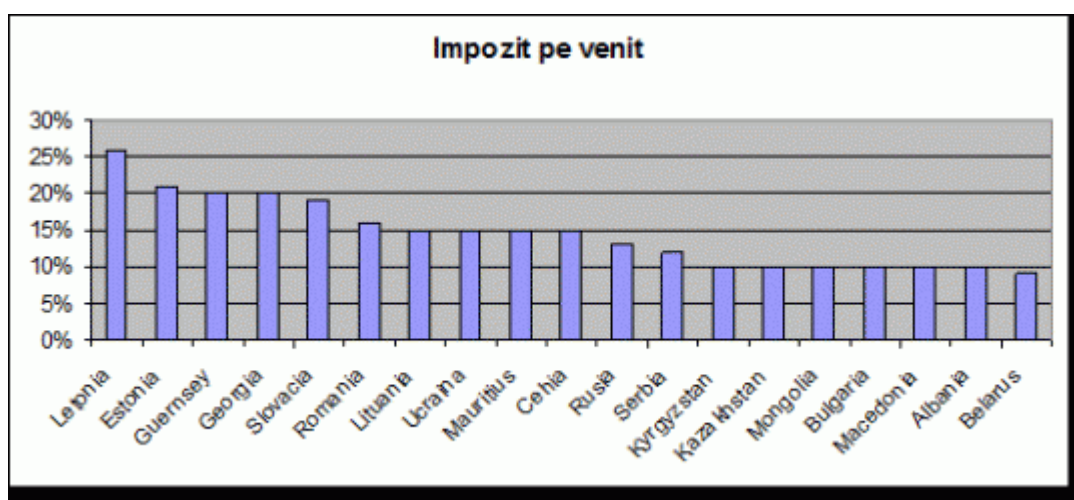

Figura 1. Aplicarea cotei unice de impozitare pe salariu în mai multe țări europene și asiatice, 2009

Cotele TVA standard și reduse aplicabile în statele UE-27

Statele UE-27	2009		2010	
	Taxe TVA reduse, %	Taxe TVA standard, %	Taxe TVA reduse, %	Taxe TVA standard, %
Belgia	6/12	21	6/12	21
Bulgaria	7	20	7	20
Republica Cehă	9	19	10	20
Danemarca	-	25	-	25
Germania	7	19	7	19
Estonia	5	18	9	20
Grecia	4,5/9	19	6,5/13	23
Spania	4/7	16	4/8	18
Franța	2,1/5,5	19,6	2,1/5,5	19,6
Irlanda	8/13,5	21,5	9/13,6	21
Italia	4/10	20	4/10	20
Cipru	5/8	15	5/8	15
Latvia	10	21	12	22
Lituania	5/9	19	5/9	21
Luxemburgul	6/12	15	6/12	15
Ungaria	5	20	5/18	25
Malta	5	18	5/7	18
Olanda	6	19	6	19
Austria	10	20	10	20
Polonia	3/7	22	5/8	23
Portugalia	5/12	20	6/13	23
România	9	19	5/9	24
Slovenia	8,5	20	8,5	20
Slovacia	10	19	10	20
Finlanda	8/17	22	9/13	23
Suedia	6/12	25	6/12	25
Marea Britanie	5	15	5	20
R.Moldova*	5/8	20	5/8	20

Sursă: VAT Rates Applied in the Member States of the European Union 2010, p.3.

*R.Moldova este indicată pentru comparare

Nivelul Taxei pe Valoare Adăugată (TVA) aplicate în prezent în România este apropiat de media țărilor membre ale Uniunii Europene, de 19,7%. Cele mai mari cote ale TVA, de 25%, se regăsesc în Danemarca, Suedia și Ungaria, iar cea mai mică cotă de TVA de 15% este în Cipru și Luxemburg.

De la începutul anului, guvernele a patru state membre ale Uniunii Europene au anunțat că vor majora TVA pentru a acoperi deficitele bugetare.

Astfel, autoritățile din Spania vor majora TVA, de la 16% la 18%, pentru a strânge 11 miliarde de euro, fonduri necesare acoperirii unuia dintre cele mai mari deficite bugetare din zona euro, iar Parlamentul Ungariei a avizat la începutul lunii noi amendamente la legea taxelor, prin care în luna iulie 2010 s-a majorat TVA de la 20% la 25%, devenind astfel al treilea stat cu un nivel atât de ridicat al TVA.

Guvernul ceh a anunțat la finele lunii septembrie a.2010 că a adoptat măsuri de austeritate pentru a reduce deficitul bugetar din 2010 la 5,2% din PIB. Printre măsurile propuse se număra creșterea cotei generale a TVA la 20%, de la 19% în prezent, și a cotei reduse de la 9% la 10%.

Cealaltă țară care și-a majorat TVA a fost Letonia, care în urma acordului cu FMI a fost nevoită să crească nivelul acestei taxe de la 18 la 21%.

În R.Moldova cota TVA a rămas stabilă.

Tabelul 1. Evoluția Indexului Perceperii Corupției (IPC) pentru UE-27, a.a. 2008-2010

	Țările UE-27	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Rating 2010
1	Danemarca	9,5	9,5	9,5	9,5	9,4	9,3	9,3	9,3	9,3	1
2	Suedia	9,0	9,3	9,3	9,2	9,2	9,3	9,3	9,2	9,2	4
3	Finlanda	9,9	9,7	9,7	9,6	9,6	9,4	9,0	8,9	9,2	4
4	Olanda	8,8	9,0	8,9	8,6	8,7	9,0	8,9	8,9	8,8	7
5	Luxemburg	8,7	9,0	8,7	8,5	8,6	8,4	8,3	8,2	8,5	11
6	Irlanda	7,5	6,9	7,5	7,4	7,4	7,5	7,7	8,0	8,0	14
7	Germania	7,4	7,3	7,7	8,2	8,0	7,8	7,9	8,0	7,9	15
8	Austria	7,8	7,8	8,0	8,7	8,6	8,1	8,1	7,9	7,9	15
9	Marea Britanie	8,3	8,7	8,6	8,6	8,6	8,4	7,7	7,7	7,6	20
10	Belgia	6,6	7,1	7,6	7,4	7,3	7,1	7,3	7,1	7,1	22
11	Franța	6,7	6,3	6,9	7,5	7,4	7,3	6,9	6,9	6,9	25
12	Slovenia	5,2	6,0	5,9	6,1	6,4	6,6	6,7	6,6	6,4	27
13	Estonia	5,6	5,6	5,5	6,4	6,7	6,5	6,6	6,6	6,5	26
14	Cipru	-	6,1	5,4	5,7	5,6	5,3	6,4	6,6	6,3	28
15	Spania	7,0	7,1	6,9	7,0	6,8	6,7	6,5	6,1	6,1	30
	Media UE-27	6,3	6,3	6,3	6,9	6,6	6,5	7,4	6,1	6,3	
16	Portugalia	6,3	6,3	6,6	6,5	6,6	6,5	6,1	5,8	6,0	32
17	Malta	-	-	-	6,4	6,4	5,8	5,8	5,2	5,6	37
18	Ungaria	4,9	4,8	4,8	5,0	5,2	5,3	5,1	5,1	4,7	50
19	Polonia	4,0	3,6	3,5	3,4	3,7	4,2	4,6	5,0	5,3	41
20	Lituania	4,8	4,7	4,6	4,8	4,8	4,8	4,6	4,9	5,0	46
21	Slovacia	3,7	3,7	4,0	4,3	4,7	4,9	5,0	4,5	4,3	59
22	Letonia	3,7	3,8	4,0	4,2	4,7	4,8	5,0	4,5	4,3	59
23	Cehia	3,8	3,7	3,5	3,4	3,4	4,1	4,4	4,1	4,1	62
24	Italia	-	-	5,2	6,2	6,2	5,2	4,8	4,3	3,9	67
25	România	2,6	2,8	2,9	3,0	3,1	3,7	3,8	3,8	3,7	69
26	Bulgaria	4,0	3,9	4,1	4,0	4,0	4,1	3,6	3,8	3,6	73
27	Grecia	4,2	4,3	4,3	4,3	4,4	4,6	4,7	3,8	3,5	78
28*	Republica Moldova	2,1	2,4	2,3	2,9	3,2	2,8	2,9	3,3	2,9	105

Sursă: Transparency International România, 2010

Dinamica rating-ului IPC a țărilor UE-27 și a Republicii Moldova (2002-2010)

	Țările UE-27	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Rating 2010
1	Danemarca	9,5	9,5	9,5	9,5	9,4	9,3	9,3	9,3	9,3	1
2	Suedia	9,0	9,3	9,3	9,2	9,2	9,3	9,3	9,2	9,2	4
3	Finlanda	9,9	9,7	9,7	9,6	9,6	9,4	9,0	8,9	9,2	4
4	Olanda	8,8	9,0	8,9	8,6	8,7	9,0	8,9	8,9	8,8	7
5	Luxemburg	8,7	9,0	8,7	8,5	8,6	8,4	8,3	8,2	8,5	11
6	Irlanda	7,5	6,9	7,5	7,4	7,4	7,5	7,7	8,0	8,0	14
7	Germania	7,4	7,3	7,7	8,2	8,0	7,8	7,9	8,0	7,9	15
8	Austria	7,8	7,8	8,0	8,7	8,6	8,1	8,1	7,9	7,9	15
9	Marea Britanie	8,3	8,7	8,6	8,6	8,6	8,4	7,7	7,7	7,6	20
10	Belgia	6,6	7,1	7,6	7,4	7,3	7,1	7,3	7,1	7,1	22
11	Franța	6,7	6,3	6,9	7,5	7,4	7,3	6,9	6,9	6,9	25
12	Slovenia	5,2	6,0	5,9	6,1	6,4	6,6	6,7	6,6	6,4	27
13	Estonia	5,6	5,6	5,5	6,4	6,7	6,5	6,6	6,6	6,5	26
14	Cipru	-	6,1	5,4	5,7	5,6	5,3	6,4	6,6	6,3	28
15	Spania	7,0	7,1	6,9	7,0	6,8	6,7	6,5	6,1	6,1	30
	Media UE-27	6,3	6,3	6,3	6,9	6,6	6,5	7,4	6,1	6,3	
16	Portugalia	6,3	6,3	6,6	6,5	6,6	6,5	6,1	5,8	6,0	32
17	Malta	-	-	-	6,4	6,4	5,8	5,8	5,2	5,6	37
18	Ungaria	4,9	4,8	4,8	5,0	5,2	5,3	5,1	5,1	4,7	50
19	Polonia	4,0	3,6	3,5	3,4	3,7	4,2	4,6	5,0	5,3	41
20	Lituania	4,8	4,7	4,6	4,8	4,8	4,8	4,6	4,9	5,0	46
21	Slovacia	3,7	3,7	4,0	4,3	4,7	4,9	5,0	4,5	4,3	59
22	Letonia	3,7	3,8	4,0	4,2	4,7	4,8	5,0	4,5	4,3	59
23	Cehia	3,8	3,7	3,5	3,4	3,4	4,1	4,4	4,1	4,1	62
24	Italia	-	-	5,2	6,2	6,2	5,2	4,8	4,3	3,9	67
25	România	2,6	2,8	2,9	3,0	3,1	3,7	3,8	3,8	3,7	69
26	Bulgaria	4,0	3,9	4,1	4,0	4,0	4,1	3,6	3,8	3,6	73
27	Grecia	4,2	4,3	4,3	4,3	4,4	4,6	4,7	3,8	3,5	78
28*	Republica Moldova	2,1	2,4	2,3	2,9	3,2	2,8	2,9	3,3	2,9	105

Sursa: întocmită de autor în baza datelor Corruption Perceptions Index, 2010 – Wikipedia.

* Republica Moldova este inclusă în tabel pentru comparare.

Cauzele evaziunii și fraudelor fiscale în cazul Taxei pe Valoare Adăugată (TVA)

Obiectivul Taxei pe Valoarea Adăugată este combaterea evaziunii și fraudei fiscale. Este foarte importantă combaterea evaziunii din sfera TVA pentru că ea determină aproximativ 30% din veniturile bugetare ale României. Evaziunea în cadrul TVA reprezintă intenția de a nu plăti taxa prin subdeclararea sau nedeclararea ei sau de a cere o rambursare necuvenită a acesteia ca urmare a unei exagerări a valorii TVA deductibilă.

Obiectivul esențial al inspectorului organului fiscal este de a verifica corectitudinea declarării valorii Taxei pe Valoarea Adăugată. De asemenea trebuie să observe dacă incorectitudinea este deliberată sau a fost datorată neînțelegerii, neglijenței sau ignoranței plătitorului. În toate situațiile se impune discernământ căci în cazurile de neglijență se recurge la corectarea sumei de plată și plata unor amenzi și/sau penalități, iar în cazul fraudei voite se întreprinde acțiune în justiție până la obținerea unei condamnări. Cea mai frecventă formă de evaziune în acest domeniu este nedeclararea vânzărilor, neînregistrarea lor în contabilitate:

- vânzări de bunuri la intern, fără TVA, cu explicația că firma respectivă e comisionar pentru livrările la export ale bunurilor respective; explicația era falsă iar măsurile luate au fost de calculare și plata a TVA plus majorările de întârziere;
- livrarea de bunuri la intern fără calculul TVA, cu motivația că beneficiarii respectivelor bunuri sunt instituții publice neplătitoare de TVA. Controlul a constatat că livrările nu se încadrează la niciuna din operațiunile scutite de TVA conform articolului 6 al Ordonanței de Guvern numărul 3/1992 și sau impus calculul și plata TVA plus majorări de întârziere;
- neînscrisura în deconturile lunare a TVA aferentă livrărilor la intern cu facturi neîncasate și înregistrarea Taxei pe Valoarea Adăugată neexigibilă, până la incasarea facturilor.

Aranjamentele de tip barter reprezintă cazuri de evaziune fiscală atunci când există o înțelegere între tranzacționari referitoare la schimbul de mărfuri fără plata sau cu plata redusă, fără factura sau cu factura la valoare redusă.

Deducerile false sunt alte metode de evaziune fiscală și se realizează ca facturi false, facturi utilizate de mai multe ori pentru deducere ori facturi aferente unor cumpărări ce nu au fost niciodată făcute. Astfel, există exemple de agenți economici ce și-au exercitat dreptul de deducere a TVA aferentă intrărilor de bunuri proprietatea altor agenți economici. În alte cazuri s-a făcut deducerea TVA aferentă unor bunuri sau servicii ce nu participau la realizarea activității respectivului agent economic ce le-a achiziționat.

Erorile de înregistrare par inocente dar apar frecvent și au o valoare mare; de exemplu, unii agenți economici nu calculează Taxa pe Valoarea Adăugată pentru avansurile primite de la clienți la data primirii acestora ci la data livrării produselor, bazându-se pe textul articolului 12 din Ordonanța de Guvern numărul 3/1992 (Taxa pe Valoarea Adăugată e exigibilă la realizarea faptului generator).

Aplicarea incorectă a cotei zero sau a scutiților, care apare cel mai frecvent prin încheierea de contracte de asociere, a unor protocoale între mai multe societăți cu scopul de a realiza contracte de export (se emit facturi în valută "pentru export în comision" cu cota zero TVA). La control s-a constatat că livrările respectivelor bunuri au fost făcute nu la extern ci la intern.

Cererile de rambursare nejustificată sunt exemple de fraudă fiscală când se solicită Taxa pe Valoarea Adăugată aferentă vanzarilor la export, sau pentru bunuri pentru care legea da dreptul la deducere, dar care de fapt nu au fost efectuate.

Prevenirea evaziunii fiscale

Fenomenul inflaționist este unul complex și necesită multă muncă pentru a putea fi combătut. Populația trebuie educată și informată în legătură cu obligațiile lor referitor la declarațiile de venit) dar și în legătură cu pedepsele și sancțiunile aplicate celor ce încalcă legea.

Măsuri de limitare a evaziunii fiscale:

- sistematizarea cadrului legislativ din economie;
- eliminarea actelor normative ce pot favoriza evaziunea fiscală;
- legislația fiscală trebuie să determine un comportament economic normal;

- restructurarea aparatului Ministerului Finanțelor pentru a se evita suprapunerile activităților de control fiscal;
- existența unei publicații a Ministerului Finanțelor ce ar putea facilita interpretarea unitară a cadrului legislativ;
- trecerea pe primul loc a controlului prin excepție (sondaj) și pe unul secund a celui permanent;
- stabilirea unui raport aproximativ optim între salariu și stimulentele pentru cointeresarea aparatului fiscal;
- implementarea unui sistem informatic ce va furniza datele necesare analizei și combaterii evaziunii;
- o pregătire permanentă a personalului aparatului ministerului finanțelor;
- implicarea mai directă a Ministerului Finanțelor Publice și a Ministerului Industriilor și Resurselor în organizarea și buna funcționare a sistemului de control financiar intern (preventiv, ulterior, de gestiune);
- verificarea prin sondaj a circuitului diferitelor marfuri la comercializarea cărora apare evaziunea;
- constituirea unei evidente cantitative și valorice pe principalii cumpărători/importatori de diferite marfuri la comercializarea cărora apare evaziunea fiscală.

Deci trebuie o analiză profundă și sistemică a fenomenului inflationist pentru a se ajunge la elaborarea instrumentelor necesare combaterii lui. Evaziunea fiscală frauduloasă este un fenomen antisocial care trebuie combătut cu toată energia, deoarece lipsește societatea de importante surse de venituri necesare pentru finanțarea unor activități sociale, economice și altele.

Eradicarea acestuia presupune un complex de măsuri:

- elaborarea de reglementări clare cu privire la ținerea contabilității, întocmirea documentelor justificative, înregistrarea fenomenelor, încheierea bilanțului contabil, determinarea beneficiului impozabil și calculul impozitului;
- incriminarea faptelor ce favorizează evaziunea fiscală și sancționarea acestora pe măsura gravității lor;
- reglementările legale trebuie făcute cunoscute contribuabililor;
- organizarea unui aparat fiscal numeros, ce poate cuprinde întreaga masă de contribuabili, și bine pregătit pentru a descoperi cele mai abile forme de evaziune dar și bine retribuit pentru a minimaliza posibilitățile de corupere a acestora.

După părerea mea, un factor deosebit de important generator de evaziune este nivelul cotelor impozitelor și taxelor. Reforma fiscală va trebui să vizeze nu numai veniturile persoanelor fizice, dar și pe cel al persoanelor juridice. Obiectivele pot fi de două feluri: fie reducerea cotelor de impunere, fie lărgirea bazei de impunere, fie limitarea diferitelor incitări.

Nivelul cotelor nu este concludent deoarece sarcina finală este influențată nu numai de mărimea cotelor de impozitare, dar și de facilități acordate sub forma de deduceri de cheltuieli din venitul impozabil sau de reduceri ale impozitului datorat sub forma de credite fiscale. Important este ca nivelul la care se ajunge să asigure echilibrul între doleanțele contribuabililor, necesitățile bugetare ale statului astfel încât să nu mai fie încurajată evaziunea fiscală.

Cotele impozitului pe profit datorat de câteva societăți OCDE și românești:

Nr.crt. Tara Cota

- 1 Elveția 11,83-33,6
- 2 Olanda 35
- 3 Marea Britanie 35
- 4 SUA 36,8
- 5 România 38
- 6 Canada 40,77
- 7 Franța 39,42
- 8 Italia 47,37
- 9 Turcia 49,2
- 10 Danemarca 50
- 11 Portugalia 50,8
- 12 Grecia 49
- 13 Japonia 56,44-43,37
- 14 Germania 61,72-36

Se observa ca Romania ocupa locul patru si totusi situatia sa nu este nici pe departe atat de buna ca a Germaniei care percepe impozite de pana la 61,2% (36% este cota perceputa asupra beneficiarului distribuit). In cazul dublei impuneri, pentru a se stopa efectele pagubitoare pentru state, conventia model a OCDE sugereaza statelor contractante sa faca schimburi de informatii.

Infractiuni si pedepse

Pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a infracțiunilor de evaziune fiscală și a unor infracțiuni aflate în legătură cu acestea, Parlamentul României a adoptat Legea 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, care este aplicată de organele competente – organele care au atribuții de efectuare a verificărilor financiare, fiscale sau vamale, respectiv, organele de inspecție fiscală și vamală din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și organele de cercetare penală ale poliției judiciare.

Fapta contribuabilului care, cu intenție, nu reface documentele de evidență contabilă distruse, în termenul înscris în documentele de control, deși acesta putea să o facă se pedepsește cu amendă de la 50.000.000 lei la 300.000.000 lei.

Refuzul nejustificat al unei persoane de a prezenta organelor competente documentele legale și bunurile din patrimoniu, în scopul împiedicării verificărilor financiare, fiscale sau vamale, în termen de cel mult 15 zile de la somație se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Conform Legii 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale constituie infracțiuni ce vor fi pedepsite următoarele fapte:

- împiedicarea, sub orice formă, a organelor competente de a intra, în condițiile prevăzute de lege, în sedii, incinte ori pe terenuri, cu scopul efectuării verificărilor financiare, fiscale sau vamale, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă;
- reținerea și nevărsarea, cu intenție, în cel mult 30 de zile de la scadență, a sumelor reprezentând impozite sau contribuții cu reținere la sursă, se pedepsește cu închisoare de la un an la 3 ani sau cu amendă;
- interzicerea unor drepturi deținerea sau punerea în circulație, fără drept, a timbrelor, banderolelor sau formularelor tipizate, utilizate în domeniul fiscal, cu regim special se pedepsește cu închisoare de la 2 ani la 7 ani;
- interzicerea unor drepturi tipărirea, deținerea sau punerea în circulație, cu știință, de timbre, banderole sau formulare tipizate, utilizate în domeniul fiscal, cu regim special, falsificate, se pedepsește cu închisoare de la 3 ani la 12 ani;
- interzicerea unor drepturi stabilirea cu rea-credință de către contribuabil a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor, având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat, se pedepsește cu închisoare de la 3 ani la 10 ani;

De asemenea, constituie infracțiuni de evaziune fiscală și se pedepsesc cu închisoare de la 2 ani la 8 ani și interzicerea unor drepturi următoarele fapte săvârșite în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale:

- a) ascunderea bunului ori a sursei impozabile sau taxabile;
- b) omisiunea, în tot sau în parte, a evidențierii, în actele contabile ori în alte documente legale, a operațiunilor comerciale efectuate sau a veniturilor realizate;
- c) evidențierea, în actele contabile sau în alte documente legale, a cheltuielilor care nu au la bază operațiuni reale ori evidențierea altor operațiuni fictive;
- d) alterarea, distrugerea sau ascunderea de acte contabile, memorii ale aparatelor de taxat ori de marcat electronice fiscale sau de alte mijloace de stocare a datelor;
- e) executarea de evidențe contabile duble, folosindu-se înscrisuri sau alte mijloace de stocare a datelor;
- f) sustragerea de la efectuarea verificărilor financiare, fiscale sau vamale, prin nedeclararea, declararea fictivă ori declararea inexactă cu privire la sediile principale sau secundare ale persoanelor verificate;
- g) substituirea, degradarea sau înstrăinarea de către debitor ori de către terțe persoane a bunurilor sechestrate în conformitate cu prevederile Codului de procedură fiscală și ale Codului de procedură penală.

Dacă prin aceste fapte menționate, s-a produs un prejudiciu mai mare de 100.000 euro, în echivalentul monedei naționale, limita minimă a pedepsei prevăzute de lege și limita maximă a acesteia se majorează cu 2

ani, iar daca s-a produs un prejudiciu mai mare de 500.000 euro, în echivalentul monedei naționale, limita minimă a pedepsei prevăzute de lege și limita maximă a acesteia se majorează cu 3 ani.

În cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală prevăzute de prezenta lege, dacă în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, învinuitul ori inculpatul acoperă integral prejudiciul cauzat, limitele pedepsei prevăzute de lege pentru fapta săvârșită se reduc la jumătate. Dacă prejudiciul cauzat și recuperat în aceleași condiții este de până la 100.000 euro, în echivalentul monedei naționale, se poate aplica pedeapsa cu amendă. Dacă prejudiciul cauzat și recuperat în aceleași condiții este de până la 50.000 euro, în echivalentul monedei naționale, se aplică o sancțiune administrativă, care se înregistrează în cazierul judiciar.

În cazul în care s-a săvârșit o infracțiune prevăzută de lege, luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie.

Pedeapsa cu închisoare sau cu amendă prevăzută de Legii 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, se stabilește de organul judecătoresc, prin hotărâre judecătorească definitivă.

Organele de control fiscal și vamal constată fapta săvârșită de contribuabil, conform prevederilor Legii 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale și fac plângerea penală, în baza art. 221 din Codul de procedură penală, către organele judecătorești pentru încadrarea faptei.

În cazul în care, ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni, nu se pot stabili, pe baza evidențelor contribuabilului, sumele datorate bugetului general consolidat, acestea vor fi determinate de organele de control fiscal și vamal, prin estimare, în condițiile Codului de procedură fiscală.

Constituie contravenție conform Legii contabilității nr.82/1991, republicată în M.Of. nr.454/18.06.2008, cu modificările și completările ulterioare, următoarele fapte:

1. deținerea, cu orice titlu, de elemente de natura activelor și datoriilor, precum și efectuarea de operațiuni economico-financiare, fără să fie înregistrate în contabilitate;

2. nerespectarea reglementărilor emise de Ministerul Finanțelor Publice, respectiv de instituțiile cu atribuții de reglementare în domeniul contabilității prevăzute la art. 4 alin. (3), cu privire la:

a) aprobarea politicilor și procedurilor contabile prevăzute de legislație;

b) utilizarea și ținerea registrelor de contabilitate;

c) întocmirea și utilizarea documentelor justificative și contabile pentru toate operațiunile efectuate, înregistrarea în contabilitate a acestora în perioada la care se referă, păstrarea și arhivarea acestora, precum și reconstituirea documentelor pierdute, sustrate sau distruse;

d) efectuarea inventarierii;

e) întocmirea, semnarea și depunerea în termenul legal la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice a situațiilor financiare anuale și, după caz, a situațiilor financiare anuale consolidate, precum și a raportărilor contabile;

f) întocmirea, semnarea și depunerea la Ministerul Finanțelor Publice și la unitățile teritoriale ale acestuia, precum și la instituțiile publice ierarhic superioare a situațiilor financiare trimestriale și anuale ale instituțiilor publice, potrivit legii;

g) depunerea declarației din care să rezulte că persoanele prevăzute la art. 1 alin. (1)-(3) nu au desfășurat activitate, respectiv a înștiințării prevăzute la art. 27 alin. (3¹) lit. b);

3. prezentarea de situații financiare care conțin date eronate sau necorelate, inclusiv cu privire la identificarea persoanei raportoare;

4. nerespectarea prevederilor referitoare la întocmirea declarațiilor prevăzute la art. 30 și 31;

5. nerespectarea prevederilor referitoare la obligația membrilor organelor de administrație, conducere și supraveghere de a întocmi și de a publica situațiile financiare anuale;

6. nerespectarea prevederilor referitoare la obligația membrilor organelor de administrație, conducere și supraveghere ale societății-mamă de a întocmi și de a publica situațiile financiare anuale consolidate;

7. nerespectarea obligației privind auditarea, conform legii, a situațiilor financiare anuale și a situațiilor financiare anuale consolidate;

8. nedepunerea, potrivit prezentei legi, a situațiilor financiare anuale, a situațiilor financiare anuale consolidate, precum și a raportărilor contabile;

9. nerespectarea prevederilor art. 10 cu privire la organizarea și conducerea contabilității.

- (1) Contravențiunile prevăzute la art. 41 se sancționează cu amenda, după cum urmează:
- cele prevăzute la pct. 1 si 9, cu amenda de la 1.000 lei la 10.000 lei;
  - cele prevăzute la pct. 2 lit. a), b) si c), cu amenda de la 300 lei la 4.000 lei;
  - cele prevăzute la pct. 2 lit. f), cu amenda de la 1.000 lei la 3.000 lei;
  - cele prevăzute la pct. 2 lit. g), cu amenda de la 100 lei la 200 lei;
  - cea prevăzută la pct. 3, cu amenda de la 200 lei la 1.000 lei;
  - cele prevăzute la pct. 2 lit. d), pct. 4 si 5, cu amenda de la 400 lei la 5.000 lei;
  - cea prevăzută la pct. 6, cu amenda de la 10.000 lei la 30.000 lei;
  - cea prevăzută la pct. 7, cu amenda de la 30.000 lei la 40.000 lei;
  - cea prevăzută la pct. 8, cu amenda de la 2.000 lei la 5.000 lei;
  - cele prevăzute la pct. 2 lit. e), astfel: cele referitoare la întocmire și semnare, cu amenda de la 2.000 lei la 3.000 lei; cea referitoare la depunerea în termenul legal, cu amenda de la 300 lei la 1.000 lei, dacă perioada de întârziere este cuprinsă între 1 si 15 zile lucrătoare, cu amenda de la 1.000 lei la 3.000 lei, dacă perioada de întârziere este cuprinsă între 16 si 30 de zile lucrătoare, și cu amenda de la 1.500 lei la 4.500 lei, dacă perioada de întârziere depășește 30 de zile lucrătoare.
- (3) Guvernul, la propunerea Ministerului Economiei și Finanțelor, poate modifica nivelul amenzilor prevăzute la alin. (1) în funcție de rata inflației.
- (4) Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor se fac de persoanele cu atribuții de inspecție fiscală și control financiar, precum și de personalul altor direcții din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, stabilit prin ordin al ministrului finanțelor publice.
- (5) Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor în cazul asociațiilor de proprietari se fac de persoanele cu atribuții de control din cadrul consiliilor locale ale municipiilor, orașelor, comunelor și ale sectoarelor municipiului București și de alte persoane anume împuternicite de consiliile județene, respectiv de Consiliul General al Municipiului București.
- (6) Amenzile contravenționale prevăzute la alin. (1) si (2) se suportă de persoanele vinovate.
- (7) Contravențiilor prevăzute la art. 41 le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.
- (8) În situația în care în termen de 3 zile lucrătoare de la aplicarea amenzii prevăzute de lege nu se depun situațiile financiare prevăzute la art. 36 alin. (7)-(10), Ministerul Finanțelor Publice va lua următoarele măsuri:
- a) blocarea deschiderilor de credite bugetare pentru ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj, bugetului Fondului național unic de asigurări de sănătate și ai bugetelor locale;
  - b) blocarea conturilor de disponibilități deschise la unitățile Trezoreriei Statului pe numele autorităților și instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii.
- (9) Se exceptează de la prevederile alin. (8) următoarele operațiuni:
- a) plățile din fonduri externe nerambursabile sau finanțări primite de la instituții ori organizații internaționale pentru derularea unor programe și proiecte, precum și fondurile de cofinanțare și prefinanțare aferente;
  - b) plata drepturilor salariale și a contribuțiilor aferente, precum și a drepturilor de asigurări și asistență socială;
  - c) rambursările de credite interne și externe, comisioanele și alte costuri aferente;
  - d) contribuții și cotizații către organizații internaționale;
  - e) plățile din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului și din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului, potrivit legii.

Efectuarea cu știința de înregistrări inexacte, precum și omisiunea cu știința a înregistrărilor în contabilitate, având drept consecință denaturarea veniturilor, cheltuielilor, rezultatelor financiare, precum și a elementelor de activ și de pasiv ce se reflectă în bilanț, constituie infracțiunea de fals intelectual și se pedepsește conform legii.

PROCEDURA DE INSPECȚIE FISCALĂ

OBIECTIVELE INSPECȚIEI FISCALE

Indiferent de tipul inspecției fiscale desfășurate, generală în cazul verificării tuturor obligațiilor fiscale ale contribuabilului, pentru o perioadă de timp determinată sau parțială atunci când se verifică una sau mai multe obligații fiscale, organele de control urmăresc trei obiective:

1. analizarea modului de stabilire a bazei impozabile și a aplicării corecte prevăzute de Codul Fiscal, verificarea conformității;
2. verificarea modului de determinare a obligațiilor fiscale, evidentele proprii ale contribuabilului controlat cu declarația fiscală. În acest obiectiv este inclusă concordanta dintre evidenta proprie și declarație și modul în care declarațiile au fost depuse și eventual rectificate;
3. verificarea modului de determinare a obligației fiscale. Acest obiectiv presupune identificarea faptelor ce contravin legislației fiscale în general și aplicarea sancțiunilor contravenționale sau sesizarea organelor de cercetare penală în cazul în care se apreciază că au fost săvârșite infracțiuni.

Obiectivele inspecției fiscale au în vedere stabilirea corectă a creanțelor fiscale și sancționarea neîndeplinirii acestei obligații. De asemenea, în cadrul fiecărui obiectiv este urmărită întocmirea documentului care constată creanța fiscală și obligă astfel pe fiecare contribuabil să și-o execute.

IMPORTANT: Potrivit art.85 din Codul de procedură fiscală, stabilirea impozitelor, taxelor, contribuțiilor sociale și a celorlalte obligații fiscale se realizează prin:

- declarația fiscală, corespunzătoare obiectivului numărul 2; potrivit art. 84 alin. (4) din Codul de procedură fiscală, declarația fiscală este asimilată cu o decizie de impunere, sub rezerva unei verificări ulterioare sau a termenului de prescripție a dreptului organului fiscal de a o mai verifica;
- prin decizia de impunere pentru diferențele stabilite față de obligațiile înscrise în declarații și pentru accesoriile acestora, corespunzător obiectivului numărul 1, precum și în cazul în care nu au fost depuse declarații; modelul Deciziei de impunere privind obligațiile fiscale suplimentare stabilite de inspecția fiscală este stabilit prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr.972/2006.

Inspecția fiscală se exercită asupra tuturor persoanelor, indiferent de forma lor de organizare, care au obligații de stabilire, reținere și plata a obligațiilor fiscale. În cazul contribuabililor care au sedii secundare, inspecția fiscală se va exercita, de regulă, concomitent atât la sediul principal, cât și la sediile secundare.

TERMENUL DE PRESCRIPTIE

Realizarea obiectivelor inspecției fiscale este îngradită de termenul de prescripție a dreptului de a stabili obligații fiscale.

ATENȚIE! Dreptul organului fiscal de a stabili obligații fiscale se prescrie în termen de 5 ani, începând cu data de 1 ianuarie a anului următor celui în care s-a născut creanța fiscală.

EXEMPLU: Pentru impozitul pe profit datorat de către o societate aferent lunii octombrie 2004, termenul de prescripție a dreptului organelor fiscale de a rectifica obligația fiscală se împlinește la data de 1 ianuarie 2009.

În cazul în care obligațiile fiscale sunt generate de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, termenul de prescripție a dreptului de a stabili obligații fiscale este de 10 ani. Termenul se calculează de la data săvârșirii faptei ce constituie infracțiune sancționată ca atare printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Prevederile art. 98 alin (3) permit limitarea perioadei cuprinse în inspecția fiscală și sub termenul de prescripție. Astfel, pentru majoritatea contribuabililor, inspecția vizează numai creanțele născute în ultimii 3 ani fiscali pentru care există obligația depunerii declarațiilor fiscale. Extinderea inspecției și asupra celor doi ani rămași până la limita termenului de prescripție de 5 ani se poate realiza numai dacă:

- există indicii privind diminuarea impozitelor taxelor, contribuțiilor și a altor sume, datorate bugetului general consolidat;
- nu au fost depuse declarații fiscale;
- nu au fost îndeplinite obligațiile de plată a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat.

IMPORTANT

Cursul termenului de prescripție nu este liniar, fiind susceptibil de întrerupere sau suspendare. Condițiile de întrerupere și suspendare a termenului de prescripție sunt prevăzute în Decretul nr.167/1958 privind prescripția extinctivă.

Suspendarea termenului de prescripție presupune oprirea curgerii termenului pe timpul cât durează situațiile expres prevăzute de lege și reluarea cursului termenului de prescripție după încetarea suspendării, la împlinirea termenului de prescripție calculându-se și termenul scurs înainte de suspendare.

EXEMPLU:

Un exemplu de suspendare a termenului de prescripție a dreptului de stabilire a obligației fiscale este perioada cuprinsă între momentul începerii inspecției fiscale și momentul emiterii deciziei de impunere ca urmare a efectuării inspecției fiscale.

Întreruperea termenului de prescripție presupune reluarea unui nou termen de prescripție în urma unui eveniment care generează acea întrerupere.

ATENȚIE

Dacă organul fiscal constată împlinirea termenului de prescripție a dreptului de stabilire a obligației fiscale, va continua să constate faptele, dar nu vor fi produse consecințele constatărilor, astfel ca pentru obligațiile fiscale suplimentare pentru care termenul de prescripție a fost împlinit nu vor mai fi emise decizii de impunere. Organul fiscal are obligația să constate din oficiu aplicarea prescripției, însă în cazul în care nu o face sau invocă nelegal întreruperea sau suspendarea acesteia, faceți contestație invocând prescripția dreptului de stabilire a obligației fiscale.

TIPUL DE CONTROL

Îndeplinirea obiectivelor inspecției fiscale se realizează prin diferite tipuri de proceduri de control. În funcție de tematica inspecției fiscale sau de sarcinile expres stabilite inspectorului, acesta va utiliza:

- **controlul prin sondaj**, care constă în activitatea de verificare selectivă a documentelor și operațiunilor semnificative în care sunt reflectate modul de calcul, de evidențiere și de plată a obligațiilor fiscale datorate bugetului general consolidat; selectarea documentelor și a operațiunilor semnificative se apreciază de inspector și va avea în vedere volumul, valoarea și ponderea lor în activitatea contribuabilului;
- **controlul inopinat**, care constă în activitatea de verificare faptică și documentară, în principal, ca urmare a unei sesizări cu privire la existența unor fapte de încălcare a legislației fiscale, fără anunțarea în prealabil a contribuabilului; controlul inopinat se desfășoară oricând, fără înștiințarea prealabilă a persoanelor supuse inspecției fiscale, indiferent de locul unde acestea desfășoară activitatea contribuabilului;
- **controlul încrucișat**, care constă în verificarea documentelor și operațiunilor impozabile ale contribuabilului în corelație cu cele deținute de alte persoane; controlul încrucișat poate fi și inopinat.

Utilizarea procedurilor de control se poate face individual sau combinat, în funcție de scopul, obiectivele, complexitatea, dificultățile, specificul activității desfășurate și de perioada inspecției fiscale.

Spre deosebire de controlul prin sondaj, caz în care se întocmește raport de inspecție fiscală, la finalizarea controlului inopinat sau încrucișat se încheie proces-verbal de inspecție.

COMPETENȚA ORGANELOR DE CONTROL

Inspecția fiscală se exercită asupra tuturor persoanelor, indiferent de forma lor de organizare, care au obligații de stabilire, reținere și plată a impozitelor, taxelor, contribuțiilor sociale și a celorlalte obligații fiscale. Competența generală de inspecție o au Direcțiile generale ale finanțelor publice județene și a Municipiului București prin serviciile de inspecție fiscală asupra persoanelor care își au domiciliul fiscal pe raza acestora. Organele de control funcționează în structura Agenției Naționale de Administrare Fiscală și își pot delega între ele competența de a efectua controlul.

Pentru plătitorii de contribuții nerezidenți care desfășoară activități pe teritoriul României, competența revine organului fiscal pe al cărui teritoriu se realizează, în întregime sau cu preponderență, cifra de afaceri.

AFACERI !

În cazul contribuabililor care au sedii secundare, inspecția fiscală se va exercita, de regulă, concomitent la sediul principal și la sediile secundare de către organul fiscal în a căror rază teritorială se află sediile secundare,

coordonarea activității de inspecție fiscală revenind organului fiscal în a cărui raza teritorială se afla domiciliul fiscal al contribuabilului.

Pentru obligațiile fiscale care se datorează și se plătesc de un sediu secundar, organul de inspecție fiscală în a cărui raza teritorială se află situat sediul secundar încheie acte de inspecție fiscală definitive ce se concretizează prin emiterea deciziei de impunere.

IMPORTANT:

În cazul în care sediile secundare nu au obligații de plata distincte, la nivelul acestora se încheie acte de inspecție care se centralizează și se definitivează în actul de inspecție încheiat de organul fiscal în a cărui rază teritorială se află domiciliul fiscal al societății care le-a organizat.

AVIZUL DE INSPECȚIE FISCALĂ

Înainte de începerea inspecției fiscale are loc procedura prealabilă a comunicării avizului de inspecție. În cele mai multe cazuri, inspecția se desfășoară programat, organul fiscal având în acest sens obligația de a vă înștiința despre intenția de a vă controla.

Îndeplinirea acestei obligații se realizează prin comunicarea avizului de inspecție fiscală.

ATENȚIE!

Avizul de inspecție nu se comunica în cazul controlului inopinat, în cazul unor acțiuni îndeplinite ca urmare a solicitării unor autorități ♦ inspecții inițiate la solicitarea organelor de cercetare penală sau cu atribuții de control în domeniu (de exemplu, Garda financiară), situație echivalentă controlului inopinat. De asemenea, nu se comunica avizul de inspecție atunci când controlul are loc pentru soluționarea unor cereri ale societății (de exemplu, o cerere de restituire).

Avizul de inspecție are un rol important deoarece circumscrie limitele competenței organului de control. Sunteți îndreptățiți să refuzați punerea la dispoziție a documentelor și atunci când constatați depășirea limitelor în care trebuie să se desfășoare controlul, astfel cum au fost comunicate în avizul de inspecție. Sesizați inspectorului extinderea perioadei verificate sau includerea în control a unui tip de obligație fiscală care nu a fost menționată în aviz.

Chiar și în situația în care nu este necesară comunicarea acestuia în practică, inspectorul contactează în prealabil societatea verificată pentru a comunica data și ora la care se va prezenta și documentele ce urmează a fi puse la dispoziție.

Alături de elementele de identificare ale organului fiscal și ale contribuabilului, avizul trebuie să continue:

- temeiul juridic al inspecției fiscale;
- data de începere a inspecției fiscale;
- obligațiile fiscale și perioadele ce urmează a fi supuse inspecției fiscale;
- posibilitatea de a solicita amânarea datei de începere a inspecției fiscale.

Avizul se va fi comunicat prin poșta, cu cel puțin 15 zile înainte de începerea efectivă a acțiunii de control. Termenul de 15 zile este extins la 30 de zile în cazul societăților cu statut de mare contribuabil.

Obligația organului de control de comunicare a avizului are în vedere data luării la cunoștință despre acesta. Astfel, termenul de 15 zile se calculează de la data la care a fost semnată recomandata, iar determinarea acestuia se face pe zile libere, neintrând în calcul zilele în care a început și s-a sfârșit termenul.

EXEMPLU: Astfel, în cazul în care recomandata prin care a fost transmis avizul de inspecție a fost semnată pe data de 3 iulie 2004, organele fiscale nu vor putea începe controlul înainte de data de 19 iulie 2004. Cele 15 zile libere se calculează începând cu data de 4 iulie 2004 și se împlinesc pe data de 19 iulie. Astfel, controlul poate începe pe data de 20 iulie 2004.

ATENȚIE !

Atunci când, după primirea avizului de verificare, apreciați că este necesară amânarea controlului, solicitați organului de control o amânare. Motivele invocate pentru a solicita amânarea controlului trebuie să fie temeinice, de exemplu necesitatea refacerii evidențelor proprii. Amânarea datei de începere a inspecției fiscale se poate solicita, o singură dată, pentru motive bine justificate.

Veti adresa solicitarea in scris, organului fiscal care v-a transmis avizul de inspectie, in cel mai scurt timp pentru a nu incepe inspectia. Solicitarea de amanare a inspectiei fiscale trebuie sa contina cel puțin:

- elementele de identificare ale societatii Dvs;
- numarul avizului de inspectie primit ;
- motivele pentru care se solicita amanarea si eventualele justificari pentru sustinerea acestora;
- data pana la care se solicita amânarea.

In cazul in care organul fiscal considera motivele intemeiate, raspunsul favorabil va consta in transmiterea unui nou aviz de inspectie in care va fi precizata data la care a fost reprogramat controlul. Data la care s-a reprogramat controlul va trebui sa fie stabilita in aceleasi conditii ca si in cazul termenului initial. Astfel, intre data comunicarii noului aviz si data inceperii controlului trebuie sa treaca cel puțin 15 zile.

Data fiind importanta avizului de verificare am prezentat modelul acestuia in cadrul Sectiunii C 56 ♦
Formulare specifice.

DESFĂȘURAREA INSPECȚIEI FISCALE

La inceperea inspectiei fiscale, inspectorul este obligat sa prezinte contribuabilului legitimatia de inspectie si ordinul de serviciu semnat de conducatorul organului de control. Pentru ca nu orice inspector va poate verifica, ci numai acela care este imputernicit sa o faca, inaintea oricarei alte discutii cereti inspectorului sa va prezinte împuternicirea.

Aceasta va conține:

- identificarea organului fiscal care a initiat controlul fiscal; trebuie sa fie acelasi cu organul fiscal care v-a transmis avizul de verificare;
- datele de identificare ale inspectorului care efectueaza controlul: nume, prenume, numarul legitimatiei de serviciu;
- elementele de identificare ale societatii dvs.: denumirea, sediul, codul unic de înregistrare;
- data inceperii controlului;
- semnatura conducatorului unitatii fiscale emitente.

ATENȚIE!

Dupa prezentare, urmatoarea obligatie a inspectorului este sa ceara si sa completeze imediat registrul unic de control. Astfel va fi consemnata data inceperii inspectiei. Importanta completarii registrului decurge din prevederile art. 104 din Codul de procedura fiscala care limiteaza durata efectuării inspectiei fiscale la cel mult 3 luni, iar in cazul societatilor care au organizate sedii secundare si al celor incadrate in categoria marilor contribuabili, cel mult 6 luni.

In functie de complexitatea obiectivelor controlului si particularitatile societatii verificate, inspectia fiscala se poate desfășura:

- la sediul Dvs;
- in alt loc convenit (spatii de productie, subunitati, sedii administrative, altele decat sediul social);
- la sediul organului de control fiscal.

Societatea verificata are obligatia sa puna la dispozitia inspectorului un spatiu adecvat pentru desfasurarea controlului. Prin spatiul adecvat necesar desfasurării inspectiei fiscale se intelege asigurarea unui spatiu in limita posibilitatilor, dotat cu necesarul minim de birotica si care sa permita pastrarea in siguranta a documentelor primite pentru inspectia fiscala sau elaborate de catre organele de inspectie fiscală.

IMPORTANT!

In cazul in care nu puteti asigura un spatiu corespunzator pentru desfasurarea inspectiei, trebuie sa anuntati in scris si motivat organul de inspectie fiscala. Lipsa temporara a spatiului adecvat poate fi utilizata si ca argumentatie pentru amanarea controlului, in conditiile in care neanuntand imposibilitatea desfasurării in bune conditii a controlului pot fi atrase sanctiuni contraventionale legate de obstructionarea organului de inspectie.

Controlul trebuie sa se desfasoare in timpul programului normal de lucru al societatii. In afara acestui program, accesul in sediul societatii este permis cu doua condiții:

- sa existe autorizarea scrisa a directorului organului de control;
- dvs. (sau reprezentantul dvs. legal) sa va fi exprimat acordul, in scris; acordul trebuie sa fie inregistrat la registratura societatii si ulterior sa fie anexat la actul de control.

La inceperea controlului, inspectorul solicita toate documentele necesare (tehnicoperative, **contabile** si orice alte documente legale justificative) care stau la baza calcularii corecte a obligatiilor fiscale care fac obiectul controlului. In succesiune, inspectorul examineaza mai intai documentele aflate in dosarul fiscal si apoi concordanta dintre datele din declaratiile fiscale cu cele din evidenta financiar-contabilă.

EXEMPLU:

In analiza determinarii corecte a impozitului pe venitul din salarii si a contributiilor sociale vor fi studiate documentele care reglementeaza raporturile de munca (contract colectiv si individual de munca), precum si cele care detaliaza modul de determinare a contributiilor, a platilor de natura salariilor si a celor asimilate (state de salarii, liste de avans).

In functie de constatările sale, inspectorul are obligatia sa le discute si sa solicite eventuale explicatii de la reprezentantii legali ai societatii sau de la alte persoane din compartimentul financiar-contabilitate. Daca sunt solicitate explicatii scrise, raspunsul la intrebarile puse de catre inspector se vor da in scris utilizand formularul Nota explicativa, al carui model este prezentat in cadrul Sectiunii C 56 - Formulare specifice.

In cazul in care persoana in cauza refuza sa furnizeze explicatiile solicitate sau sa raspunda la unele intrebari, organele de inspectie fiscala vor transmite intrebarile printr-o adresa scrisa, stabilind un termen util de cel putin 5 zile lucratoare pentru formularea raspunsului. In cazul in care nu se primeste raspunsul solicitat, se va consemna refuzul in raportul privind rezultatul inspectiei fiscale sau in procesul-verbal.

IMPORTANT!

Va recomandam sa solicitati formularea intrebarilor si raspunsurilor in scris pentru a evita raspunsurile deficitare, dar si pentru a analiza in detaliu motivele cercetarilor intreprinse de inspector si consecintele raspunsurilor formulate. In cazul in care implicatiile raspunsurilor formulate. In cazul in care implicatiile raspunsurilor sunt majore, refuzati raspunsul prin nota explicativa si solicitati transmiterea lor in scris.

În functie de specificul activitatii, inspectorul poate solicita sa verifice locurile unde se realizeaza activitati generatoare de venituri impozabile. Persoana desemnata sa insoteasca inspectorul trebuie sa cunoasca modul de organizare a activitatii din cadrul societatii si modul de intocmire si de arhivare a documentelor financiar-contabile.

Constatarile si procesul de redactare a raportului de inspectie nu sunt secrete. In temeiul art. 107 alin. (1) din Codul de procedura fiscala, reprezentantii societatii verificate sau alte persoane imputernicite de catre acestia au dreptul de a fi informati pe parcursul desfasurarii inspectiei fiscale asupra constatarilor rezultate din inspectia fiscala. In acelasi timp, pe tot parcursul inspectiei, societatea poate beneficia de prezenta unor persoane de specialitate care sa ii asigure asistenta de specialitate.

Pentru fiecare perioada supusa impozitarii si pentru fiecare obligatie fiscala, inspectia fiscala nu poate fi efectuata decat o singura data. Orice decizie de impunere intocmita cu nerespectarea acestei reguli va fi desfiintata prin intermediul procedurii de contestare. De la aceasta regula se poate deroga numai daca organul fiscal dobandeste informatii suplimentare, necunoscute la data efectuării controlului. Reverificarea va putea fi facuta numai in limita termenului de prescriptie, respectiv in termen de 5 ani de la data efectuării operatiunii supuse reverificării. Singura conditie este obtinerea unor date suplimentare necunoscute organului de control la data efectuării verificării.

Deosebit de important este faptul ca reverificarea poate fi decisa numai de conducerea unitatii fiscale in evidentele careia va aflati, fara ca solicitarile dvs sa poata constitui temei pentru aceasta.

Cu toate acestea, in temeiul dreptului constitutional de petitionare puteti solicita organului fiscal sa fiti reverificati. Desi solicitarea in sine nu constituie temei pentru decizia organului fiscal, argumentele invocate pot sta la baza deciziei acestuia, sesizarea avand drept scop atragerea atentiei asupra indeplinirii conditiilor prevazute de lege. Mai mult, consideram ca in cazul in care conducatorul organului fiscal refuza nejustificat reverificarea va puteti adresa instantei de contencios administrativ pentru ca instanta sa il oblige sa aprobe verificarea.

FINALIZAREA SI CONSECINTELE INSPECTIEI FISCALE

Inspectia fiscala are ca finalitate intocmirea documentelor care, urmarind obiectivele inspectiei mentionate anterior, constata respectarea obligatiilor fiscale sau incalcarea uneia sau mai multora de catre persoana verificată. La incheierea raportului de inspectie, inspectorul va prezenta reprezentantului societatii verificate constatările si consecintele lor fiscale, acordandu-i acestuia posibilitatea de a-si exprima punctul de vedere fie in cuprinsul raportului, fie intr-un document distinct care va fi anexat acestuia.

Asupra fiecărei opinii divergente cuprinse în raport, organul de inspecție va consemna punctele de vedere proprii alături de dispozițiile legale care le susțin. Vor fi anexate la raport copiile documentelor relevante (registre, balanțe de verificare, state de salarii, notele explicative), eventuale procese-verbale privind controalele inopinate sau încru-cisate la alte persoane care au vizat societatea verificată; vor fi menționate persoanele fizice responsabile de faptele constatate și măsurile și termenele de remediere a deficiențelor constante.

ATENȚIE!

Raportul de inspecție fiscală se întocmește în trei exemplare care se semnează de către organele de inspecție fiscală, se verifică și se avizează de șeful de servicii. Atenție, neîndeplinirea obligației de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de organul de inspecție reprezintă contravenție potrivit art. 219 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură fiscală și se sancționează cu amendă de la 12.000 lei la 14.000 lei.

La finalizarea inspecției fiscale, reprezentantul societății verificate este obligat să dea o declarație scrisă, pe propria răspundere, din care să rezulte că au fost puse la dispoziție toate documentele și informațiile solicitate pentru inspecția fiscală. În declarație se va menționa și faptul că au fost restituite toate documentele solicitate și puse la dispoziție de contribuabil. Nerespectarea acestei obligații atrage sancționarea cu amendă de la 5.000 lei la 7.000 lei potrivit art. 219 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură Fiscală.

În cazul respectării întocmai a tuturor obligațiilor fiscale, inspectorul întocmește raportul de inspecție sau procesul-verbal, consemnând acest fapt. Pe baza acestora, organul fiscal va instința persoana verificată asupra inexistenței oricăror modificări asupra obligațiilor fiscale determinate de către aceasta. În același timp va fi generată consecința interdicției organelor fiscale de a mai verifica perioada și tipul de obligație fiscală vizată de acea inspecție.

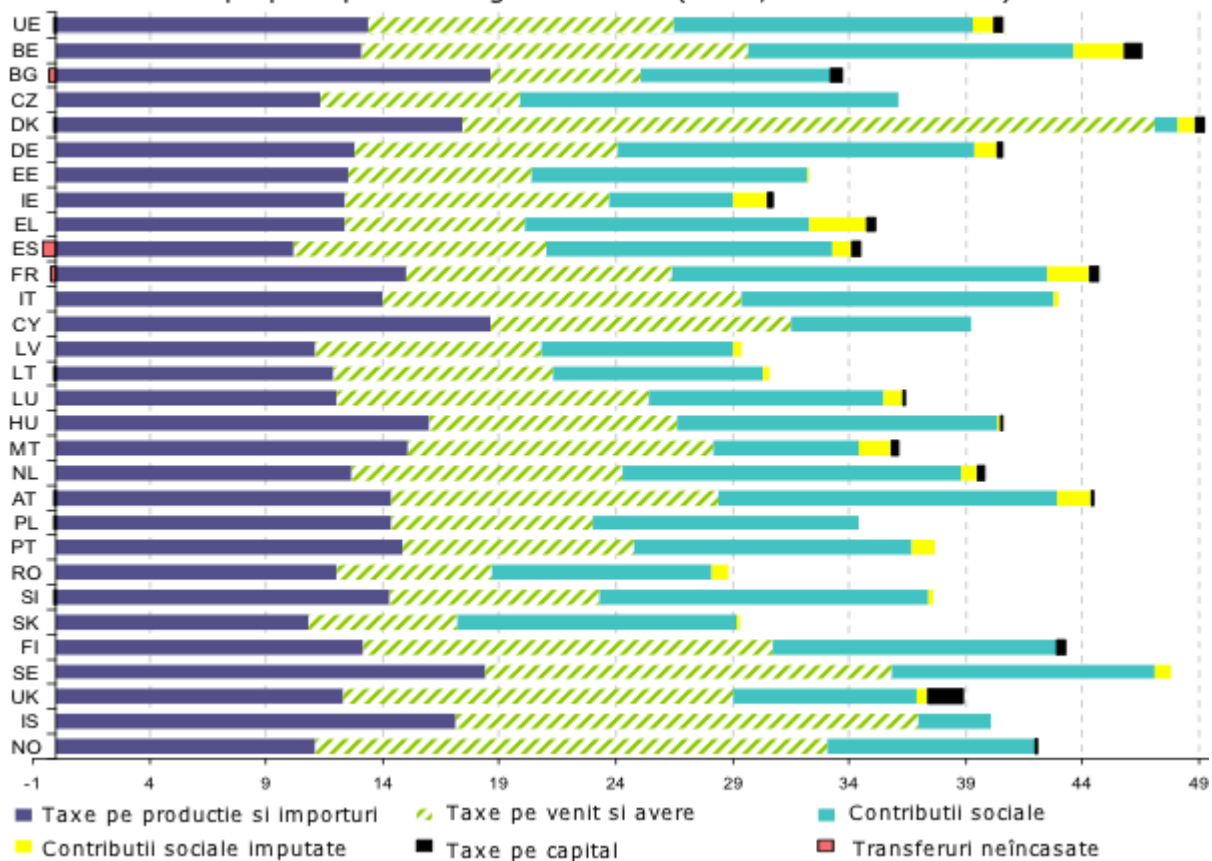
În situația constatării nerespectării unor obligații fiscale, organul de inspecție fiscală întocmește raportul sau procesul-verbal. Pe baza raportului, unitatea fiscală (administrația finanțelor publice) emite o decizie de impunere prin care se stabilesc, pe baza actului de control, diferențe de obligații fiscale, dobânzile și penalitățile de întârziere. Diferențele se stabilesc fie pe baza documentelor **contabile** sau fiscale, fie prin estimare, în timp ce dobânzile și penalitățile de întârziere se calculează potrivit art. 119-120 din Codul de procedură fiscală. Pe baza deciziei de impunere astfel emise, diferențele de impozite și dobânzile și penalitățile de întârziere vor fi înregistrate și în evidențele proprii ale societății verificate. Deosebit de importantă este decizia de impunere deoarece, pentru diferențele stabilite în urma inspecției fiscale, va reprezenta titlu executoriu în cazul în care nu se face plată în termenul prevăzut. Termenul de plată a diferențelor de obligații fiscale se stabilește în funcție de momentul la care decizia a fost comunicată societății. Astfel, dacă decizia a fost primită sub semnătura în intervalul 01-15 din luna, termenul maxim de plată a diferențelor este data de 5 a lunii următoare primirii. Când primirea deciziei are loc în intervalul 16-31 din luna, termenul de plată este până la data de 20 a lunii următoare.

ATENȚIE!

Diferențele stabilite în urma inspecției se înscriu în fișa analitică pe platitor pe baza Deciziei de impunere privind obligațiile fiscale suplimentare stabilite de inspecția fiscală. Asadar, veți include aceste diferențe în declarațiile privind obligațiile de plată la bugetul de stat general consolidat, deoarece sumele de plată vor fi dublate în fișa pe plătitor. Numai odată cu decizia de impunere va fi transmis societății verificate raportul de inspecție însoțit de către conducerea inspectorilor care au realizat controlul. De asemenea, este de precizat că decizia de impunere se întocmește de către inspectorul care a efectuat controlul, se avizează de șeful de serviciu și se aprobă de directorul executiv adjunct, coordonator al activității de control. La raportul de inspecție vor fi atașate toate documentele în baza cărora au rezultat constatările inspectorilor. În cadrul Secțiunii C 56 ♦ Formulare specifice este prezentat modelul Deciziei de impunere privind obligațiile fiscale suplimentare stabilite de inspecția fiscală, model aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 972/2006.

În cazul în care se constată săvârșirea unor contravenții alături de aceste documente și distinct de acestea se întocmește procesul-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor stabilind și amendă sau aplicând avertismentul. Procedura este diferită în cazul în care sunt constatate fapte ce sunt apreciate de către inspector ca ar putea întruni elementele constitutive ale unei infracțiuni. În această situație, organul de inspecție întocmește un proces-verbal distinct de raportul sau procesul-verbal de inspecție. Acest proces-verbal continuând obligatoriu și even-tualele explicații sau obiecțiuni ale persoanei în cauză se transmite organelor de urmărire penală. Numai după soluționarea cu caracter definitiv a cauzei penale organul fiscal va putea emite decizia de impunere privitoare la obiectul sesizării penale.

Venituri fiscale pe principalele categorii de taxe (2008, sursa: Eurostat)

Sursă: www.eurostat

EXEMPLE
de evaziune fiscală depistate în cadrul controlului fiscal ANAF (Constanța)
și combaterea acestora (2007-2010)

Exemplul 1.

Contribuabilul „X”, cu personalitate juridică, plătitor de impozit pe profit și taxa pe valoarea adăugată, a plătit la Bugetul de Stat general consolidat, în perioada ianuarie a.2007 - 31 decembrie a.2010, diferențe de taxă pe valoarea adăugată, cu majorări/dobânzi de întârziere aferente, pentru neplata în termen a taxei datorate, în suma totală de 1.900.000 lei, deoarece până la data de 01.01.2007, în perioada de preaderare la UE, TVA se plătea la Bugetul de Stat la data încasării ratelor aferente mărfii livrată clientului cu plata în rate, iar după 01 ianuarie a.2007, odată cu aderarea României la UE, s-a modificat Codul Fiscal, și respectiv, TVA s-a plătit la data livrării mărfurilor nu la data încasării ratelor, aferente mărfurilor livrate cu plata în rate.

În timpul inspecției fiscale, organul de inspecție fiscală a constatat că acest contribuabil nu a cunoscut modificările legislative, drept pentru care a stabilit sume suplimentare, respectiv TVA și majorări/dobânzi de întârziere pentru aceste sume. Acest contribuabil a efectuat în a.2009 o investiție (a construit un imobil), pentru care deținea autorizație de construcție pe numele asociatului, valoarea investiției fiind de 2.500.000 Ron, diminuând impozitul pe profit datorat Bugetului de Stat cu suma de 400.000 Ron, fapt pentru care în timpul

Continuarea anexei 14

inspecției fiscale a plătit această sumă și penalitățile/dobânzile de întârziere pentru neplata la termen în sumă de 216.000 Ron.

**Tabelul 1. Sume de impozite și plăți suplimentare fiscale plătite de firma ”X” în baza
Inspecțiilor fiscale anuale efectuate de autor**

Anul	Impozit pe profit plătit suplimentar, mii Ron	Penalități /dobânzi, mii Ron	TVA, plătită suplimentar mii Ron	Majorări/Dobânzi, mii Ron	Cifra de afaceri, mii Ron	Beneficiul net, mii Ron	Ponderea impozitelor și majorărilor plătite suplimentar în beneficiu net, %
2007	0	0	350	504,0	109.122,5	1.401,3	60,9 %
2008	0	0	840	907,2	342.044,5	2.310,3	75,6%
2009	400	216	280	201,6	270.593	1.918,7	57,2%
2010	0	0	430	154,8	100.090	765	76,4%
Total	400	216	1.900	1.767,6		6.395,3	66,98%

Sursă: elaborat de autor în baza proceselor verbale ale controalelor fiscale efectuate de autor, a.a.2007-2010

- în exemplu nu se indică denumirea firmei din considerente etice.

Concluzie: Deoarece contribuabilul nu s-a informat la timpul potrivit, cu modificările legislative privind impozitele și taxele datorate Bugetului de Stat General Consolidat, sau în mod voit s-a sustras de la calculul corect al acestor impozite și taxe, producând o evaziune fiscală în mod voit, a plătit la Bugetul de Stat diferențe de impozite și taxe în valoare de 2.300.000 Ron precum și majorări/dobânzi de întârziere și penalități aproape la nivelul diferențelor de impozite și taxe neplătite la Bugetul de Stat, în sumă de 1.983.600 Ron. Diferențele de impozite, taxe și majorări/dobânzi, calculate de organul de inspecție fiscală, a diminuat profitul net (rezultatul financiar anual), obținut de contribuabil în perioada a.a.2007-2010 în valoare de 66,98 %, aceasta fiind și o pierdere netă suportată de contribuabil în rezultatul financiar al a.2011.

Din acest motiv contribuabilul a intrat în imposibilitatea financiară de a plăti aceste sume, drept pentru care a intrat în perioada de insolvență și a dat faliment, ducând la închiderea activității economice și darea în șomaj a salariaților în număr de 100 salariați. Aceasta a provocat și creșterea ratei șomajului la nivelul județului

unde *își desfășură* activitatea economică contribuabilul și reducerea veniturilor Bugetului Primăriei Constanța (contribuabilul fiind un contribuabil mare a Bugetului Local plătea impozite și taxe în valoare de 20% din veniturile Primăriei).

Exemplul 2.

Contribuabilul "Y", persoană juridică, s-a înregistrat ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată prin depășirea cifrei de afaceri de peste 35.000 euro, echivalentul a 118.360 lei, începând cu data din 01 aprilie a.2011. Oficiul Teritorial ANAF a constatat, conform bazei de date deținută și a Codului fiscal faptul, că acest contribuabil trebuia să se înregistreze la organul fiscal teritorial ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată, prin depășirea cifrei de afaceri de peste 35.000 de euro, începând cu data din 01 februarie a.2011. Drept, pentru care organul fiscal teritorial a solicitat Activității de Inspecție Fiscală Constanța efectuarea unei inspecții fiscale. În timpul controlului s-a constatat, că în perioada ianuarie - decembrie a.2010 acest contribuabil nu a înregistrat în mod voit în contabilitate toate veniturile realizate și încasate în valoare totală de 657.000 lei, trebuind să devină plătitor de taxă pe valoarea adăugată începând cu luna august a a.2010.

Fapta săvârșită de contribuabil sau "omisiunea, în tot sau în parte, a evidențierii în actele contabile ori în alte documente legale a operațiunilor comerciale efectuate sau a veniturilor realizate", constituie infracțiune de evaziune fiscală, conform art.9, alin.1, lit."b", din Legea României nr.241/2005, privind combaterea și prevenirea evaziunii fiscale. Astfel, contribuabilul "Y" a prejudiciat Bugetul de Stat cu suma totală de 299.863

Continuarea anexei 14

Ron, inclusiv, diferențe de impozit pe profit în sumă de 105.120 Ron, ($657.000 \cdot 16\%$), cu majorări/dobânzi de întârziere pentru neplata acestui impozit în sumă de 16.261 lei ($105.120 \cdot 0,05\% \cdot 309$ zile), diferențe de taxă pe valoarea adăugată în sumă de 157.680 Ron ($657.000 \cdot 24\%$) și cu majorări/dobânzi de întârziere pentru neplata acestui impozit în sumă de 20.802 ($157.680 \cdot 0,05 \cdot 309$ zile) Lei.

În a.2010, conform bilanțului contabil, contribuabilul "Y" a realizat următoarele rezultate financiare: cifră de afaceri = 114.308 Ron; pierderea contabilă = 247.488 Ron.

Concluzionând cele prezentate rezultă, că veniturile neînregistrate de contribuabilul "Y" în contabilitate au fost de 5,7 ori mai mari decât cifra de afaceri realizată la 31.12.2010, iar pierderea fiscală se diminuează cu profitul neînregistrat în contabilitate de 657.000 Ron (fiind de 2,6 ori mai mare).Societatea comercială trebuia să înregistreze la 31.12.2010 profitul fiscal și contabil în sumă de 409.512 Ron.

Deoarece pierderea fiscală nu se poate suporta din profitul anilor următori, ea va fi recuperată în anii următori de activitate și va fi suportată din profitul ulterior și nu se va plăti impozit pe profit, până la acoperirea pierderii, ceea ce va influența negativ și Bugetul de Stat.

Remarcă: La 31.12.2010, societatea comercială "Y" trebuia să aibă cifra de afaceri sub 35.000 euro, echivalentul a 118.000 Ron. Deoarece societatea comercială nu era plătitoare de TVA, era corect ca cifra de afaceri să fie mai mică decât veniturile neînregistrate în contabilitate, și, respectiv, decât beneficiul neînregistrat.

Exemplul 3.

Organul de control a primit de la Direcția Vamală Constanța o sesizare prin care solicită recalcularea taxei pe valoarea adăugată pentru un import de produse alcoolice realizat de contribuabilul "Z", care s-a sustras de la declararea la vamă a produselor importate. Organul Vamal a constatat faptul că acest contribuabil a prejudiciat bugetul de stat cu suma de 2.045.744 lei, reprezentând accize și majorări/dobânzii de întârziere pentru neplata acestui impozit în sumă de 1.842.428 lei.

Organul de inspecție fiscală a constatat faptul, că contribuabilul a prejudiciat bugetul de stat cu suma de 1.232.900 lei, reprezentând taxă pe valoarea adăugată și majorări/dobânzii de întârziere pentru neplata acestui impozit în sumă de 842.428 lei. Prin sustragerea sa de la declararea importului de produse alcoolice s-a constatat faptul, că contribuabilul "Z", a prejudiciat bugetul de stat cu suma totală de 3.278.644 lei. Fapta săvârșită de contribuabil, respectiv "ascunderea bunului ori a sursei impozabile sau taxabile" constituie infracțiune de evaziune fiscală conform art.9, alin.1, lit."a" din Legea României nr.241/2005, privind combaterea și prevenirea evaziunii fiscale.

Exemplul 4.

Biroul de informații intracomunitare din cadrul Direcției Generale a Finanțelor Publice Constanța a sesizat organul de inspecție fiscală Constanța faptul că, contribuabilul "A" persoană juridică, a efectuat achiziții intracomunitare de la un contribuabil din Bulgaria, respectiv mărfuri nealimentare, în valoare totală de 100.000 euro. Organul de control a efectuat inspecția fiscală la acest contribuabil și a constatat faptul, că contribuabilul din România nu a înregistrat în contabilitate mărfurile achiziționate și nu a depus la organul fiscal teritorial

Declarația recapitulativă privind achizițiile intracomunitare. Fapta săvârșită de contribuabil constituie contravenție, pentru nedepunerea declarației, sancțiunea fiind amenda în sumă de 8.600 lei (100.000 euro*4,3 lei/euro*2%) și infracțiune de evaziune fiscală conform art.9, alin.1, lit."b", din Legea nr. 241/2005 privind combaterea și prevenirea evaziunii fiscale, pentru " omisiunea, în tot sau în parte, a evidențierii, în actele contabile ori în alte documente legale a operațiunilor comerciale efectuate sau a veniturilor realizate ". În timpul controlului s-a constatat faptul, că contribuabilul a prejudiciat bugetul de stat cu suma totală de 172.000 lei, reprezentând impozit pe profit în suma de 68.800 lei, (100.000 euro*4,3 lei/euro*16%) și taxă pe valoarea adăugată în sumă de 103.200 lei(100.000 euro*4,3 lei/euro * 24%).

Sursă: www.anaf.ro

Rezultatele Sondajului public efectuat în aprilie 2011 de Centrul de Sociologie Urbană și Regională (CURS) la comanda ANAF în cadrul programului PHARE RO2002/586.03.04.11 pe marginea serviciilor ANAF

Profilul grupului de contribuabili ce intra în relație directă cu administrația fiscală avea următoarele criterii de reprezentativitate:

Sexul: Barbați 48,5%; Femei 51,5%

Vârsta:

1. sub 18 ani* 0,2%
2. 18 – 30 ani 18,9%
3. 31 – 55 ani 66,0%
4. 56 ani și peste 14,9%

Media de vârstă 42 ani, inclusiv elevi de 15-17 ani care vin la sediul AF pentru a obține un certificat fiscal în vederea acordării unei burse.

Categorie socio-profesională:

1. angajați la stat 15,6% ;
2. angajați la o firmă privată 39,3% ;
3. liber profesionist (persoană fizică autorizată) 11,5%;
4. agricultor/fermier 1,7%;
5. patron 11,3%;
6. pensionar 9,6%;
7. student/elev 1,7%;
8. șomer 3,9%;
9. casnică 4,5%;
10. nu știu/nu răspund 0,9%.

Ultima școală absolvită:

1. școală primară 1,3%;
2. gimnaziu 9,3%;
3. liceu 34,9%;
4. studii postliceale 13,6%;
5. studii universitare 35,6%;
6. studii postuniversitare 3,9%;
7. nu știu/nu răspund 1,4%.

Derularea sondajului. Aproape toți repondenții aveau experiență în relația cu unitățile fiscale, doar 7% aflându-se la primul lor contact cu Agenția Fiscală. Timpul mediu petrecut în unitățile din țară pentru rezolvarea unei probleme de ordin fiscal a fost de 17 minute, iar în București de 36 de minute. La nivelul întregii țări, timpul mediu necesar soluționării unei chestiuni fiscale a fost de 20 de minute.

Pe de altă parte, unui contribuabil îi sunt necesare în medie 20 de minute pentru a ajunge la sediul Agenției Fiscale. În condițiile, în care este suficient adesea un singur drum pentru a fi rezolvată problema, **timpul total alocat unei chestiuni fiscale este în medie de 60 de minute.** În ziua interviului, **76% dintre repondenți primiseră un răspuns la problemele lor.**

I) Cât timp petrec la sediul unității fiscale în cursul unei vizite?

1. 10 minute sau mai puțin 35,1%;
2. 10 – 20 de minute 30,5%;
3. 20 – 30 de minute 18,6%;
4. 30 – 45 de minute 4,4%;
5. 45 – 60 de minute 7,6%;
6. 1 – 2 ore 3,0%;
7. mai mult de 2 ore 0,8%.

2) De câte ori vin la unitatea fiscală pentru a rezolva o problemă?

1. deplasare 62,5%;

2. două deplasări 26,1%;
3. trei deplasări 6,8%;
4. patru deplasări 2,1%;
5. cinci deplasări sau mai multe 2,5%.

3) Câte minute sunt necesare pentru a ajunge la unitatea fiscală?

1. 10 minute sau mai puțin 36,5%;
2. 10 – 20 de minute 25,8%;
3. 20 – 30 de minute 22,3%;
4. 30 – 45 de minute 7,3%;
5. 45 – 60 de minute 5,6%;
6. 1 – 2 ore 2,2% ;
7. mai mult de 2 ore 0,3%.

4) Sursele de informare

Metoda preferată de oameni pentru a se informa sau a clarifica o situație fiscală este contactul față-în-față. Următoarea opțiune este de a da telefon la unitatea fiscală și doar într-o mică proporție trimit o scrisoare ori vizitează pagina de web a Agenției. Site-ul este vizitat mai des de persoanele juridice din București.

5) Ce fac în primul rând atunci când au o nelămurire privind situația fiscală?

1. vin la sediul AF 79,8%;
2. dau un telefon 13,9%;
3. trimit o scrisoare 0,3%;
4. verifică pagina web 3,8%;
5. trimit un e-mail 0,1%;
6. altceva 1,1%;
7. nu știu/nu răspund 1,0%.

6) Care este modalitatea preferată de a comunica cu Administrația Fiscală?

1. prima opțiune **sediul AF** - 77,2%;
2. a doua opțiune **telefon** -66,6%;
3. a treia opțiune **scrisoare** -52,7%.

Alte modalități au inclus verificarea legislației, consultarea contabililor sau a persoanelor care înțeleg sistemul fiscal, consultarea publicațiilor de specialitate. Vizitarea sediului AF este preferată pentru că este considerată cea mai sigură, mai ușoară și mai rapidă cale de a obține informații.

7) Atitudini față de administrația fiscală

Respondenților li s-a solicitat să-și exprime acordul sau dezacordul în legătură cu afirmații referitoare la activitatea funcționarilor din administrația fiscală. Cele mai mari nemulțumiri au fost exprimate în legătură cu formularele ce trebuie completate.

Rezultatele sondajului au arătat că **accentul trebuie pus în primul rând pe reducerea numărului de formulare.**

Sunt de acord cu următoarele afirmații (www.anaf.ro):

1. Formulare numeroase și complicate - 44,4% din contribuabili;
2. Prea multe drumuri - 37,8%;
3. Aștept prea mult - 30,2%;
4. Frecvent trimis de la un ghișeu la altul - 5,9%;
5. Informațiile nu sunt într-un limbaj pe care să-l înțeleg - 24,1%;
6. Personalul nu recunoaște atunci când face o greșală - 23,8%;
7. Intervalele orare în care se desfășoară programul - neconvenabile - 21,5%;
8. Mi se cere să furnizez documente inutile - 18,6%;
9. Oferirea de mici cadouri facilitează procesul - 17,1%;
10. Personalul este nepolitic - 15,7%;
11. Numărul total de ore în care este deschisă AF nu este convenabil - 7,6%;
12. Personalul nu oferă toate informațiile de care am nevoie - 5,6%;

Datele sondajului arată că pentru aproape jumătate dintre repondenți a fost nevoie de mai mult de un funcționar pentru a rezolva o problemă.

8) Cu câți funcționari ați fost nevoit(ă) să intrați în legătură pentru a rezolva o problemă?

1. cu patru sau mai mulți funcționari 5%;
2. cu doi funcționari 28%;
3. cu un singur funcționar 55%;
4. cu trei funcționari 11%;
5. nu știu/nu răspund 1%.

9) Reclamații

În ziua interviului, 0,6% dintre respondenți veniseră la sediul AF pentru a face o reclamație. Ponderea celor care au făcut cel puțin o reclamație în ultimele 12 luni este de 2,4%.

Principalul motiv al reclamațiilor a fost legat de erori în calculul impozitului. 50% din cei care au făcut o reclamație în ultimul an s-au declarat mulțumiți de modul în care a fost tratată reclamația. Cei nemulțumiți acuză “superficialitatea” și “dezinteresul” în soluționarea reclamațiilor.

10) Controlul fiscal

Reprezentanții persoanelor juridice au fost întrebați, dacă societatea comercială pe care o reprezintă a făcut obiectul unui control fiscal în ultimele 12 luni. Mai mult de jumătate dintre respondenți au indicat prezența unei echipe de control.

11) Ați fost supuși unui control fiscal în ultimele 12 luni?

1. NU - 41,1%;
2. DA, Garda Financiară - 22,3%;
3. DA, Inspekția Fiscală - 17,1%;
4. DA, Garda Financiară și Inspekția Fiscală - 13,0%;
5. Nu știu - 6,5%.

8,1% dintre cei care au indicat un act de control s-au considerat nedreptățiți. Cei care s-au plâns, au menționat în repetate rânduri că au simțit că inspectorii “despicau firul în patru”.

12) Cunoașterea ANAF și încrederea în instituție

Respondenți cunoșteau, în mare majoritate (peste 70%), că este ANAF-ul. Mai mult de patru cincimi din persoanele juridice (85%) au auzit de ANAF, în comparație cu 74% la persoanele fizice.

Nivelul de încredere în instituție este ridicat. Datele de sondaj arată că mai mult de 70% dintre respondenți au destulă sau mare încredere în ANAF.

13) Nivelul de încredere în ANAF

1. nici un fel de încredere 2,9%;
2. puțină încredere 14,4%;
3. destulă încredere 60,9%;
4. foarte mare încredere 18,2%;
5. nu știu 3,6%.

Cei intervievați au fost întrebați dacă au observat o îmbunătățire, o deteriorare sau nu au observat nici o schimbare în calitatea serviciilor pe care le-au primit la unitatea fiscală în ultimul an. Repondenții din municipii și orașe, altele decât București, au observat cel mai mult îmbunătățiri în calitatea serviciilor, în timp ce repondenții din București au observat cel mai puțin îmbunătățiri în servicii. În ansamblu, mai mult de jumătate din repondenți au observat îmbunătățirea serviciilor.

14) În general, ați observat o îmbunătățire, deteriorare sau nu s-a modificat nimic în serviciile pe care le-ați primit în unitatea fiscală pe parcursul ultimului an?

1. îmbunătățire 57,3%;
2. deteriorare 2,1%;
3. nu s-a schimbat nimic 35,7%;
4. nu știu/nu răspund 4,9%.

15) Vă așteptați ca situația să se îmbunătățească, să se înrăutățească sau să rămână la fel pe parcursul anului viitor?

1. să se îmbunătățească 72,1%;
2. să se înrăutățească 2,2%;
3. să rămână la fel 20,2%;
4. nu știu/nu răspund 5,5%.

UNIVERSITATEA "TOMIS" CONSTANȚA

Str. Petru Vulcan, nr. 100, Constanța

Tel: 0241/558.700; 0732/600.169

E-mail: fundatia_gaudeamus@yahoo.com

Nr. 182 / 24.04.2012

ACT DE IMPLEMENTARE

Universitatea „TOMIS” Constanța prin prezentul Act confirmă, că Dna FORFOLEA Mariana face parte din colectivul de cadre didactice asociate al universității, selecționate pentru a susține ore în regim de plată cu ora la Facultatea de Studii Economice și Administrative, Departamentul Economie, Turism, Servicii la disciplina „Managementul relațiilor publice”.

În programa analitică de studii la disciplina respectivă sunt incluse problemele actuale ale Relațiilor Publice și modalitățile de utilizare a acestora în activitățile instituțiilor publice, utilizând experiența ei din cadrul ANAF.

La disciplina respectivă sunt prevăzute ore practice și seminarii, în cadrul cărora Dna FORFOLEA Mariana utilizează pe larg principiile științifice și metodele interactive de formare la studenți a abilităților de comunicare cu publicul și de formare a imaginii publice.

Menționăm că aceste practici, Dna FORFOLEA Mariana le împărtășește cu celelalte cadre didactice ale Universității „Tomis”.

Rectorul Universității „Tomis”

Prof. univ. dr. Paul BOCĂNETE

ROMÂNIA - Ministerul Finanțelor Publice
AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE
FISCALĂ
DIRECȚIA GENERALĂ A FINANTELOR PUBLICE
A JUDEȚULUI CONSTANȚA

B-dul I.G. DUCA nr.18
Constanța
CP 900697
Tel: 0241/488010
Fax: 0241/488011

NR. 3853, 25.04.2012

ACT DE IMPLEMENTARE

Prin prezentul Act Ministerul Finanțelor Publice - Agenția Națională de Administrare fiscală - Direcția Generală a Finanțelor Publice a județului Constanța confirmă ca funcționarul public FORFOLEA Mariana a participat la elaborarea indicatorilor orientați spre eficientizarea comunicării instituționale externe a ANAF cu clienții categoriilor persoane juridice și fizice.

La fel, Dna FORFOLEA Mariana a participat activ la efectuarea Sondajului de opinie la nivel național privind imaginea și calitatea serviciilor prestate de ANAF, cu participarea reprezentanților Comisiei Europene și Guvernului României prin intermediul Ministerul Finanțelor Publice, în perioada 13 – 22 septembrie a.2011.

Sondajul public a fost realizat cu finanțare europeană de către Centrul de Sociologie Urbană și Regională (CURS), la comanda ANAF, în cadrul programului PHARE RO2002/586.03.04.11.

D-na FORFOLEA Mariana nemijlocit a participat la elaborarea anchetei sociologice și calculul pragului de reprezentativitate a eșantionului de respondenți după vârstă, sex, studii, ocupație profesională, etc.

DIRECTOR EXECUTIV
BOGDAN IULIAN HUTUCĂ

DECLARAȚIA PRIVIND ASUMAREA RĂSPUNDERII

Subsemnata, declar pe răspundere personală că materialele prezentate în teza de doctorat sunt rezultatul propriilor cercetări și realizări științifice. Conștientizez că, în caz contrar, urmează să suport consecințele în conformitate cu legislația în vigoare.

Forfolea Mariana

25.04. 2012

CURRICULUM VITAE

Date personale:

Numele și prenumele: **FORFOLEA Mariana**

Data nașterii: 16 aprilie 1962, or.Constanța, județul Constanța, România

I. Studii: studii superioare

Domeniul studiat	Administrație Publică: teorii, realități, perspective
Perioada	septembrie 2005 – septembrie 2009
Numele și tipul Institutului de învățământ	Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Chișinău, Facultatea de Științe Economice
Domeniul studiat	Economie și management în domeniu (08.00.05)
Tipul calificării	<i>Doctorand ULIM</i>
Perioada	septembrie 2008 – ianuarie 2010
Numele și tipul Institutului de învățământ	Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Chișinău, Facultatea de Drept
Domeniul studiat	Instituții de drept privat
Tipul calificării	<i>Master în Drept privat</i>
Perioada	octombrie 2006
Numele și tipul institutului de învățământ	Ministerul Finanțelor Publice – Agenția Națională de Administrare Fiscală
Domeniul studiat	Managementul Politicilor de Relații Publice și comunicare instituțională în cadrul A.N.A.F.
Tipul calificării	<i>Specialist în comunicări în cadrul A.N.A.F</i>
Perioada	martie – mai 2006
Numele și tipul Institutului de învățământ	European Computer Driving Licence – E.C.D.L. România S.A.
Domeniul studiat	Programul european de certificare a abilităților de operare a computerului și cunoștințelor IT
Tipul calificării	<i>Abilitățile de utilizare a computerului – obținerea Permisului european de utilizare a computerului</i>
Perioada	noiembrie 2005
Numele și tipul Institutului de învățământ	Ministerul Finanțelor Publice – Direcția Generală a Finanțelor Publice Focșani—Centrul Zonal Focșani al Școlii de Finanțe Publice și Vamă
Domeniul studiat	„Management formării formatorilor în afaceri europene”
Tipul calificării	<i>Formator în afaceri europene</i>
Perioada	septembrie 2003 – iunie 2004
Numele și tipul Institutului de învățământ	Universitatea Ovidius, Constanța, Facultatea de Drept

Tipul calificării	<i>Master în Administrație Publică</i>
Perioada	martie 2003
Numele și tipul Institutului de învățământ	Parchetul Național „Anticorupție” România și Departamentul pentru Combaterea infracțiunilor economice din Spania
Domeniul studiat	Management și Control fiscal „Combaterea infracțiunilor economice legate de corupție”
Tipul calificării	<i>Inspector de control fiscal</i>
Perioada	aprilie - mai 2001
Numele și tipul Institutului de învățământ	Ministerul Finanțelor Publice și Departamentul de Trezorerie S.U.A.
Domeniul studiat	Management și Control fiscal „ Industria jocurilor de noroc și tehnici de control”
Tipul calificării	<i>Inspector de control fiscal</i>
Perioada	mai 2004
Numele și tipul Institutului de învățământ	Ministerul Finanțelor - Colegiul Consultativ al Contabilității, România
Domeniul studiat	Contabilitate – Noul Sistem de Contabilitate
Tipul calificării	<i>Contabil</i>
Perioada	august 1990 – aprilie 1991
Numele și tipul Institutului de învățământ	Ministerul Industriei Alimentare – Centrul de organizare și calcul, București
Domeniul studiat	Marketingul și conducerea întreprinderii
Tipul calificării	<i>Marketolog de întreprindere</i>
Perioada	septembrie 1982 – iunie 1986
Numele și tipul Institutului de învățământ	Academia de Studii Economice, București, Facultatea de finanțe - contabilitate
Domeniul studiat	Finanțe și contabilitate
Tipul calificării	<i>Economist</i>
Perioada	1977 – 1981
Numele și tipul Institutului de învățământ	Liceul Industrial nr.3, Constanța
Domeniul studiat	Materiale de construcții
Tipul calificării	<i>Operator al prefabricatelor din beton</i>

II. Activitate profesională:

Perioada	iulie 2007 – prezent
Numele și adresa angajatorului	Direcția Generală a Finanțelor Publice, Constanța – Activitatea de Inspecție Fiscală
Tipul activității	<i>Consilier superior pe probleme de Inspecție Fiscală</i>
Principalele activități și responsabilități	Efectuarea de inspecții fiscale la contribuabili persoane juridice, privind modul de înregistrare, calculare și virare la Bugetul de Stat a impozitelor, taxelor și asigurarea de informații fiscale în relația cu publicul
Perioada	ianuarie 2005 – iulie 2007
Numele și adresa angajatorului	Ministerul Finanțelor Publice – Agenția Națională de Administrare Fiscală, Direcția Generală a Finanțelor Publice Constanța

Tipul activității	<i>Purtător de cuvânt</i>
Principalele activități și responsabilități	Comunicator, asigurarea Relației publice și relației mass-media în cadrul Serviciului de Relații publice
Perioada	iulie 1999 – ianuarie 2005
Numele și adresa angajatorului	Ministerul Finanțelor Publice – Agenția Națională de Administrare Fiscală, Direcția Generală a Finanțelor Publice, Constanța
Tipul activității	<i>Șeful serviciului Relații Publice și Relația mass-media, ANAF-Direcția Generală a Finanțelor Publice, Constanța</i>
Principalele activități și responsabilități	Reprezentant al instituției în Relațiile cu alte autorități publice, cu alte instituții, în relațiile cu contribuabilii persoane fizice și juridice (române sau străine) și în relația cu mass-media
Perioada	ianuarie 2000 – decembrie 2008
Numele și adresa angajatorului	Ministerul Finanțelor Publice, Direcția Generală a Finanțelor Publice, Constanța
Tipul activității	<i>Purtător de cuvânt al Direcției Generale a Finanțelor Publice, Constanța</i>
Principalele activități și responsabilități	Reprezentant al instituției în Relațiile cu alte autorități publice, cu alte instituții, în relațiile cu contribuabilii persoane fizice și juridice (române sau străine) și în relația cu mass-media
Perioada	februarie 1993 – iulie 1999
Numele și adresa angajatorului	Ministerul Economiei și Finanțelor, Direcția Generală a Finanțelor Publice și Controlului Financiar de Stat Constanța, Administrația Finanțelor Publice, Constanța
Tipul activității	<i>Inspector de Control fiscal</i>
Principalele activități și responsabilități	Efectuarea de controale fiscale la contribuabili persoane juridice, privind modul de înregistrare, calculare și virare la Bugetul de Stat a impozitelor, axelor și asigurarea de informații fiscale în Relații Publice (cu contribuabilii)
Perioada	octombrie 1992 – februarie 1993
Numele și adresa angajatorului	Ministerul Economiei și Finanțelor – Direcția de Studii Economice
Tipul activității	<i>Expert - consultant</i> în problemele aplicării legislației fiscale și plății impozitelor și taxelor la Bugetul de Stat
Principalele activități și responsabilități	Elaborarea legislației fiscale și comunicarea cu contribuabil pe marginea aplicării legislației fiscale
Perioada	decembrie 1990 – octombrie 1992
Numele și adresa angajatorului	Ministerul Economiei și Finanțelor – Direcția Generală a Finanțelor Publice și Controlului Financiar de Stat Constanța, Administrația Finanțelor Publice, Constanța
Tipul activității	<i>Inspector de control fiscal</i>
Principalele activități și responsabilități	Efectuarea de controale fiscale la contribuabili persoane juridice, privind modul de înregistrare, și virare la bugetul de stat a impozitelor și taxelor și asigurarea de informații fiscale în relația cu publicul.
Perioada	octombrie 1986 -- decembrie 1990
Numele și adresa angajatorului	Intreprinderea de Prelucrare Industrială a Legumelor, Constanța
Tipul activității	<i>Economist la Serviciul Financiar</i>

Principalele activități și responsabilități	Calculul indicatorilor financiari, impozitelor și taxelor, efectuarea contabilității operațiunilor financiare în Industria Legumicolă
---	---

III. Activitate didactică:

Perioada	septembrie 2005 - prezent
Numele și adresa angajatorului	Universitatea „Gaudeamus” Constanța, Facultatea de Economie, Specializarea Management Universitatea „Tomis” Constanța, Facultatea de Economie, Specializarea Management Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Chișinău, Facultatea de Economie
Tipul activității	<i>Lector universitar</i>
Principalele activități și responsabilități	Predarea cursurilor la disciplinele: Management și Marketing, Comunicare instituțională, Finanțele întreprinderii, Finanțe publice, Contabilitate financiară, Relații Publice, Fiscalitate. Managementul firmei, Managementul administrației publice
Perioada	septembrie 2001 - septembrie 2004
Numele și adresa angajatorului	Universitatea „Gaudeamus” Constanța, Facultatea de Economie, Specializarea Management
Tipul activității	<i>Lector universitar</i>
Principalele activități și responsabilități	Predarea cursurilor la disciplinele: Management și Marketing, Comunicare instituțională, Finanțele întreprinderii, Finanțe publice, Relații publice, Fiscalitate. Managementul administrației publice.
Perioada	septembrie 1991 - iunie 1993
Numele și adresa angajatorului	Colegiul “Hyperion” Constanța
Tipul activității	<i>Lector universitar</i>
Principalele activități și responsabilități	Predarea cursurilor la disciplinele: Comunicare instituțională, Contabilitate, Finanțe publice, Fiscalitate.
Perioada	iunie 1989 – septembrie 1993
Numele și adresa angajatorului	Centrul de cercetare al Academiei Maritime, Constanța
Tipul activității	<i>Lector universitar</i>
Principalele activități și responsabilități	Predarea cursurilor la disciplinele: Contabilitate, Fiscalitate

IV. Participări la derularea unor Programe PHARE și seminarii în calitate de Specialist pe comunicare și Relații Publice în cadrul Ministerul Finanțelor Publice – Agenția Națională de Administrare Fiscală - Direcția Generală a Finanțelor Publice, Constanța

1. **Septembrie 2005** - Proiectului de înfrățire instituțională - Programul Phare 2003” Intărirea capacității Unității Centrale pentru Reforma Administrației Publice și a rețelei de monitorizare”, inițiat de Ministerul Administrației și Internelor, participare în calitate de specialist în Comunicare și Relații Publice și purtător de cuvânt în cadrul Direcției Generale a Finanțelor Publice, Constanța.

2. **Ianuarie 2005 - septembrie 2006** - „ Creșterea nivelului de colectare a impozitelor și taxelor prin îmbunătățirea conformării voluntare a contribuabililor, inițiat de Agenția Națională

de Administrare Fiscală – Direcția de Comunicare, participare în calitate de specialist în Comunicare și Relația Publice și purtător de cuvânt în cadrul Direcției Generale a Finanțelor Publice, Constanța.

3. Octombrie 2004 - Seminarul “Comunicarea instituțională”, organizat de Ministerul Finanțelor Publice – Direcția de Comunicare;

4. Septembrie 2005 - Seminarul “Întâlnirea comunicatorilor”, organizat de Ministerul Finanțelor Publice – Direcția de Comunicare și Asociația Română a Profesioniștilor în Relații Publice.

V. Domeniu de activitate științifică: Relații publice – instrument managerial în administrarea fiscală.

VI. Participări la simpozioane și la foruri științifice internaționale(conform Autoreferatului)

VII. Lucrări științifice publicate (conform Autoreferatului)

VIII. Date de contact:

Adresa: orașul Constanța, str. Gospodariei nr.25, județul Constanța, România

Telefon: 0724241802 / 0241 696188 E-mail: marianaforfolea@yahoo.com